

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 57 • nr. 10 • november 2021 • € 1,75 • www.sp.nl

WOONOPSTAND

'BUSINESSMODEL UBER
IS FAILLIET'

GOED BOEREN

KOM OOK NAAR DE SP-FAMILIEDAG IN BURGERS' ZOO

De SP kent een bijzondere traditie. We zijn de meest actieve ledenpartij van Nederland, op straat, in de buurt en in actie. Alle SP'ers samen vormen de partij. Tijdens de SP-familiedag, speciaal voor SP'ers en hun familie, staat dát centraal. Dan zetten we álle SP'ers in het zonnetje en maken we er samen een mooie dag van.

Op zaterdag 19 februari 2022, in dierentuin Burgers' Zoo in Arnhem, organiseren we een bijzonder feestelijke familiedag. Bijzonder ook omdat we elkaar, door de coronamaatregelen, al heel lang niet meer hebben gezien. Op die dag opent Burgers' Zoo de poorten voor maar liefst 2000 SP'ers met hun familie. Met livemuziek (naam wordt op een later moment bekend gemaakt, maar we hebben een mooie artiest!), cabaret en boeiende sprekers, waaronder ook bekenden als Emile Roemer, Agnes Kant, Remi Poppe en natuurlijk Lillian Marijnissen. Gedurende de dag is de hele dierentuin vrij te bezoeken, kun je ondertussen speeddaten met SP Kamerleden, zijn er volop activiteiten voor de kinderen én is er een unieke terugblik op 50 jaar socialisme in Nederland. Kortom: een leuke dag en voor ieder wat wils!

Het wordt niet alleen een bijzondere SP-familiedag omdat we elkaar voor het eerst sinds lange tijd weer massaal kunnen ontmoeten, deze dag wordt ook de start van onze campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen! Die zijn vier weken later. Op de familiedag trappen we onze campagne af, uiteraard doen we dat op een spectaculaire manier. Ben je benieuwd hoe we dat gaan doen? Zet dan de datum alvast in jouw agenda en zorg dat je erbij bent!

Vanaf 1 november zijn de kaarten te verkrijgen via we [website sp.nl/familiedag](http://website.sp.nl/familiedag). Heb je geen toegang tot internet? Bel dan (088) 243 55 55. Volwassenen betalen voor de hele dag, inclusief toegang tot de dierentuin, een speciale SP-prijs van 7,50 euro per persoon, en kinderen 5 euro. De eerste 300 enthousiaste mensen die een kaartje kopen krijgen bovendien een speciaal Vroege Vogel Verrassingspakket. Zorg dus dat je er snel bij bent!

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp
Anne-Marie Mineur, Peter Sas
Xander Topma

Vormgeving
Nenad Mečava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Maurits Gemmink
Anjo de Haan, Karen Veldkamp

Foto omslag
Maurits Gemmink

Illustraties
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 20,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
sp.nl

**Abonnementen- en
ledenadministratie**
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

**De Tribune in
gesproken vorm**
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen met
de SP-administratie.

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten NL86ZZZ403462460000. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Nu al naar de stembus

Herindelingsverkiezingen

6

Landbouw op dood spoor

Zo moet het wél

8

'Niet gek dat we woedend zijn'

Sociaal wijkje tegen sloop

17

Schijnzelfstandigheid aangepakt

FNV-advocaat wint van Uber

20

Basisbanen Assen

Goed voor mens en wijk

23

4 Actueel: UWV in de fout

12 Woonopstand in Rotterdam

26 MBO-Tour met Lilian Marijnissen en Peter Kwint

28 LinksVoor: Vincent is links langs de Linge

29 Linkse denkers: Peter Kropotkin

14,15,16 Nieuws 30 Prikbord 31 Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Nooit meer vernedering

Vernedering. Eigenlijk is alles vernedering. Het moment waarop je uit huis wordt gezet, wanneer je bij de gemeente om hulp moet vragen, de buurman ziet dat de schuldeisers weer bij je op de stoep staan en als je keer op keer afgewezen wordt bij de rechter. Dat is wat Derya, één van de gedupeerde ouders zei in de documentaire *Alleen tegen de Staat*.

De SP nam het initiatief om deze documentaire in de Tweede Kamer te laten zien. De vijf ouders uit de documentaire waren aanwezig. Zij zijn al vaker in de Tweede Kamer geweest om te strijden voor oplossingen. Altijd moesten ze daar luisteren naar politici. Maar nu moesten politici eens naar hen luisteren. Een gesprek vol ongemak volgde, want er is nog steeds geen oplossing.

Een keihard rapport van de parlementaire commissie, meermaals excuses van de minister-president, een kabinet dat aftrad, een parlementaire enquête op de rol, maar nog steeds is er voor de getroffen ouders en kinderen geen oplossing. Het leed dat hun levens verwoest heeft, blijft hen achtervolgen. Nog geen 10 procent van de gedupeerde ouders heeft het afgepakte geld volledig terug.

Wij willen een oplossing in één dag. Deze ellende heeft lang genoeg geduurd. Nodig de getroffen, met al hun papieren, uit. Maak één iemand verantwoordelijk voor de afhandeling van alles. Zorg dat alle betrokken mensen en instanties aanwezig zijn zodat de ouders aan het eind van de dag duidelijkheid hebben. En de Belastingdienst mag zich er niet meer mee bemoeien. Degene die de problemen veroorzaakte, kan deze problemen niet oplossen.

Het is nu echt tijd om deze ouders en hun kinderen hun leven terug te geven. Zoveel schade valt nooit meer te compenseren, maar dit is het minste wat we kunnen doen. Zij die door onze overheid kapot zijn gemaakt, verdienen alle steun die nodig is. Deze ouders mogen nooit meer vernederd worden.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

foto: Sebastiaan van den Hout

Bart van Kent overhandigt rapport aan UWV-voorzitter Maarten Camps.

ZIEK VAN HET UWV

Niets fout hebben gedaan en toch keihard worden bestraft: we zagen het bij de Belastingdienst, maar nu ook bij het UWV. Dit blijkt uit de ruim duizend meldingen die binnenkwamen op het UWV-Meldpunt van de SP. De instantie kreeg van de melders een vernietigend rapportcijfer: een 2,1.

Mensen komen met het UWV in aanraking als ze ziek worden of werkloos raken. De instantie maakt uitkeringen over, voert medische keuringen uit en begeleidt mensen naar werk. Ruim 1180 personen lieten dit jaar hun verhaal achter bij het Meldpunt UWV van de SP. Maar liefst 71 procent van hen geeft aan wel eens onterecht te zijn gekort op de uitkering of onterecht lang te hebben gewacht op de uitkering.

De fouten van het UWV kunnen grote persoonlijke gevolgen hebben: mensen raken in de schulden, verliezen hun woning of krijgen relatieproblemen. Schrijnend zijn de verhalen van mensen die zo diep in de problemen zijn geraakt dat ze geen uitweg meer zien. Of zoals een melder het verwoordde: 'Ik ben hier inmiddels zo depressief van dat ik besloten heb mijn leven te beëindigen zodra mijn hond dood is gegaan.' SP Tweede Kamerlid Bart van Kent benadrukt dat ook kinderen lijden onder de fouten van het UWV: 'Het kan leiden tot huisuitzettingen en jarenlange bittere armoede.'

Moloch

Hoe ontstaan de fouten bij het UWV die deze mensen zo diep in de problemen brachten? Van Kent, SP-woordvoerder sociale zaken in de Tweede Kamer: 'Het UWV is een grote, bureaucratische moloch. Medewerkers weten hierdoor niet altijd van elkaar wat ze doen. Als iemand recht heeft op meerdere uitkeringen tegelijk – bijvoorbeeld als je werkloos bent en een WW-uitkering ontvangt en in die periode ziek wordt en een uitkering uit de ziektewet ontvangt – worden er vaak grove fouten gemaakt, omdat afdelingen langs elkaar heen werken.'

De problemen ontstaan niet alleen omdat mensen onterecht geen uitkering krijgen van het UWV: veel melders kwamen juist in de knel omdat zij door een fout te veel geld kregen. Niet zelden leidt dit namelijk tot forse terugbetalingsclaims, die bovendien bruto moeten worden terugbetaald. Aangezien de uitkering als nettobedrag wordt uitbetaald, worden uitkeringsgerechtigden dus extra bestraft voor de fouten van het UWV.

Hartkloppingen

Wat voor gevolgen dit heeft blijkt uit het verhaal van Maud Gonzalez Rommers. De eerste keer dat ze te veel geld uitgekeerd kreeg trok ze nota bene zelf aan de bel bij de instantie, vertelt zij in een uitzending van consumentenprogramma Radar over

‘Het UWV is een grote, bureaucratische moloch. Medewerkers weten hierdoor niet altijd van elkaar wat ze doen’

het UWV-Meldpunt van de SP. Het kon Gonzalez Rommers echter niet behoeden voor de ellende die haar jarenlang zou teisteren. Telkens volgden er nieuwe claims, bij elkaar opgeteld tot wel 10.000 euro. De schulden die zich opstapelden leidden bij haar tot hyperventileren, oorsuizen en hartkloppingen.

Het voorbeeld van Gonzalez Rommers toont volgens Van Kent de onbetrouwbaarheid van de overheid aan: ‘Als mensen het UWV bellen, bijvoorbeeld omdat ze denken dat ze te veel geld hebben ontvangen en dit graag willen terugbetalen, dan krijgen ze een antwoord waar ze niet altijd van op aan kunnen. Je ziet dat er mensen zijn die daarom besluiten geen toeslagen of uitkeringen meer aan te vragen, omdat ze bang zijn voor herhaling.’

Lage inkomens gediscrimineerd

Ook leverde het meldpunt schrijnende verhalen op van mensen die zeer ernstige klachten hebben, maar toch geen arbeidsongeschiktheidsuitkering krijgen. Wie voor meer dan 35 procent arbeidsongeschikt is, komt in aanmerking voor een WIA-uitkering. ‘Maar als je voor 20 procent arbeidsongeschikt bent, kan het best zijn dat je niet in staat bent om te werken’, benadrukt Van Kent.

Problematisch is bovendien dat het arbeidsongeschiktheidspercentage wordt bepaald op basis van het deel van het oorspronkelijke loon dat je nog kunt verdienen. Van Kent: ‘Dus mensen met lagere inkomens worden eerder arbeidsgeschikt verklaard dan mensen met hogere inkomens.’

In de praktijk betekent dit dat mensen met laagbetaald werk die hun armen niet meer kunnen gebruiken sneller van het UWV te horen zullen krijgen wat voor werk ze nog wel kunnen doen. Een chirurg met dezelfde klachten zal eerder volledig arbeidson-

geschikt worden verklaard, omdat het percentage van het oorspronkelijke loon dat nog verdiend kan worden heel laag is. ‘En hierdoor zie je dat veel mensen die in de bijstand zitten eigenlijk simpelweg te ziek zijn om te werken, maar niet in aanmerking komen voor een arbeidsongeschiktheidsuitkering’, benadrukt Van Kent.

Welke lessen moeten er worden getrokken uit het schokkende UWV-rapport? Wat Van Kent betreft moet de organisatie worden opgeknipt in kleinere lokale afdelingen, die dichterbij de mensen staan: ‘Zodat je een vast team aan de lijn krijgt, dat op de hoogte is van jouw situatie. Daarmee voorkom je dat mensen in grote problemen komen, met alle gevolgen van dien.’ Ook wil het Kamerlid een nette regeling voor mensen die door fouten van het UWV in de problemen zijn gekomen. ‘Daarnaast moet de arbeidsongeschiktheidsverzekering drastisch op de schop. In een beschaafd land kun je mensen die ziek zijn, arbeidsongeschikt zijn of een beperking hebben niet zonder uitkering laten zitten’, aldus Van Kent.

Tekst Lesley Arp

Lees hier het hele rapport
‘Ziek van het UWV’: sp.nl/uwv

Jannie Visscher
voorzitter SP

Energie en optimisme

De voorbereiding op de raadsverkiezingen is een mooi moment voor afdelingen om stil te staan bij hun inzet voor de komende jaren. Hoe staan we er voor? Wat hebben we de afgelopen jaren gedaan om onze doelen dichterbij te brengen? Is het ons gelukt om daadwerkelijke verbeteringen voor elkaar te krijgen?

De SP vindt het belangrijk om politieke actie te voeren samen met mensen. Dat kan altijd en overal, ook als we geen gemeenteraadsfractie hebben. Maar, zo weten we al sinds 1974, dat kan ook heel goed samen met gekozen SP'ers in de gemeenteraad. We kennen mooie voorbeelden van afdelingen die samen met mensen acties opzetten en zo de eigen raadsleden een voorzet bieden om concreet resultaat binnen te halen. In komende Tribunes gaan we een heleboel van die voorbeelden op een rij zetten: wil je dat jouw afdeling daarbij is? Laat het ons weten!

Hoe staan we ervoor? Hebben we genoeg actieve leden om aan de gemeenteraadsverkiezingen mee te kunnen doen of niet? Gelukkig zie ik nu veel afdelingsbesturen zich versterken. Nieuwe mensen zoeken om de afdeling slagkracht te geven om onderzoek doen en acties opzetten. En als het kan van daaruit mensen kiezen voor de kandidatenlijst. Het is mooi om te zien als afdelingen zich na een periode van opbouw sterk genoeg vinden om aan de raadsverkiezingen mee te doen. Bijvoorbeeld de SP-afdeling Stichtse Vecht, met daarin plaatsen als Breukelen en Maarssen. De afgelopen jaren hebben ze verschillende dingen bereikt voor de mensen en zijn ze gegroeid. Voor het eerst sinds hun oprichting hebben ze besloten aan de gemeenteraadsverkiezingen mee te doen. Ik wens Stichtse Vecht veel succes bij deze volgende stap. Ons allemaal wens ik de energie en het optimisme van de afdeling Stichtse Vecht; samen met mensen bouwen aan verandering – als het kan met een gemeenteraadsfractie. •

HERINDELINGSVERKIEZINGEN IN NOORDOOST-BRABANT

VOOROP IN DE GEMEENTERAADSCAMPAGNE

Op 24 november zijn er herindelingsverkiezingen in twee nieuwe gemeentes: het Land van Cuijk en Maashorst, in Noordoost-Brabant. Op 9 oktober was Lilian Marijnissen te gast in Cuijk voor de aftrap van de campagne.

In Land van Cuijk – een samenvoeging van Boxmeer, Cuijk, Sint Anthonis, Mill en Sint Hubert en Grave - is Bregje van Lieshout lijsttrekker. Zij spreekt samen met afdelingsvoorzitter Johan Koelman enthousiast over de campagne. Van Lieshout: 'Het was een mooie aftrap. We begonnen op het dorpsplein, met koffie en de fanfare. Veel mensen wilden met Lilian in gesprek. Daarna zijn we op bezoek geweest in de Cuijkse wijk Padbroek, waar bewoners in beschimmelde en onveilige huurwoningen wonen. Je zag de reacties op Facebook: zie je wel, Lilian was bij ons in de straat!' Koelman: 'Wat in Boxmeer vooral speelt, is dat de mensen heel slecht

gehoord worden in plannen die voorliggen. Daar kun je mensen echt in meekrijgen, dat je voor ze opkomt, dat ze hun mening mogen geven.' Een voorbeeld is de samenvoeging van de gemeenten; in Boxmeer was daar net als in Cuijk en Sint Anthonis geen referendum over.

Concurrentie met lokaal

Met acht landelijke partijen en vijf lokale partijen wordt het dringen tijdens de campagne. Koelman over lokale partij Team Lokaal: 'Die partij is samengesteld uit zeven lokale partijen, van links tot rechts, en het programma is behoorlijk links.' Van Lies-

hout: 'Ik verwacht binnen een jaar onenigheid. Het waren partijen die eerder in Cuijk niet konden samenwerken.' Toch verwacht Van Lieshout flinke concurrentie van lokale partijen: 'Mensen die we spreken zeggen dat ze er in Den Haag een zootje van maken. Daarom denk ik dat die lokale partijen het goed gaan doen, want die vertrouwen ze nog wel.'

Verskillend

De gemeenten Cuijk en Boxmeer – waar Van Lieshout en Koelman vandaan komen – zijn nogal verschillend. Koelman: 'Vooral de rol van de SP. In Boxmeer heeft onze hulpdienst

'Wij bellen juist de wethouder op om samen op te trekken'

de Belastingdienst zeker een half miljoen gekost en de hele toeslagenaffaire kan door ons nog wel een staartje krijgen. Het is inwoners toegestaan om iemand mee te nemen bij een gesprek met de gemeente, maar de mensen van de Hulpdienst werden geweigerd omdat ze van de SP waren.' Van Lieshout: 'Wij bellen juist de wethouder op om samen op te trekken. Dat vind ik ook wel het mooie: de mensen van Boxmeer hebben een bepaalde felheid en strijd in zich waar wij in Cuijk veel van kunnen leren. Wij zijn altijd op zoek naar waar we elkaar kunnen vinden. Ik denk, als we fel zijn wanneer we fel moeten zijn en overeenkomsten zoeken wanneer het kan, dan worden we daar allemaal beter van.' In de andere gemeenten was de SP niet actief, al is er wel een SP-afdeling geweest in Grave. Van Lieshout: 'Toen ik daar afgelopen zondag naartoe ging om een handtekening op te halen bij een kandidaat, werd ik daar enthousiast onthaald. Daar krijg ik energie van, als ik zie dat het vlammetje bij die mensen ook nog steeds brandt, en aangewakkerd wordt omdat ze weer SP kunnen kiezen.'

QR-code

Na een mooie uitslag in 2018 in Boxmeer vanwege het Roemer-effect hebben de SP'ers realistische verwachtingen. Koelman: 'In totaal gaan we van 85 naar 37 zetels in de gemeenteraad. Drie of vier zetels is heel

De kandidaten in Maashorst. Staand derde van rechts lijsttrekker Ton Segers.

foto SP Maashorst

1000 betaalbare woningen erbij en 49 andere opbouwende voorstellen

mooi; met vijf zullen we heel blij zijn.' Om dat te bereiken zijn ze veel op straat te vinden en hebben ze leuke ideeën voor de campagne: 'Als eerste kiezen we ervoor om niet de kandidaten maar de kiezers op de posters zetten, met een tekst: *Ik? Ik stem SP.* Verder hebben we de verbinding gezocht met alle kernen. Daarvoor hebben we het QR-codespel bedacht. Voor elke kern hebben we een vraag bedacht en die hebben we gekoppeld aan een QR-code. Er is er bijvoorbeeld één over de toegankelijkheid van recreatieplas 't Schaartven waarvoor wij actiegevoerd hebben. In Grave vragen we naar de naam van het gebouw waar het blindeninstituut is gevestigd. Als je al die vragen weet, kun je meedingen naar een bierpakket met lokale, nieuw ontwikkelde biertjes.'

Duizend

Ook in Maashorst hebben de SP'ers er zin in. De nieuwe gemeente wordt samengesteld uit Landerd en Uden en ligt naast de gemeente Land van Cuijk.

Spencer Zeegers, die maar liefst tien (!) keer SP-lijsttrekker was en al in 1982 in de Udenese gemeenteraad zitting nam, vertelt dat ook in Maashorst de herindeling van bovenaf is opgelegd. 'Schaijk is tot op het bot verdeeld, de ene helft van de inwoners wil bij Oss, de andere bij Uden. De herindeling zou tot "meer bestuurskracht" moeten leiden, maar op onze vraag hoe de mensen er concreet op vooruitgaan kwam nooit een antwoord. Wij hebben aangedrongen op een grondige evaluatie, uiteindelijk moet de bevolking het laatste woord krijgen.'

In Maashorst is gekozen voor een heel heldere campagneboodschap: de titel van het verkiezingsprogramma laat aan duidelijkheid niets te wensen over.

1000 BETAALBARE WONINGEN ERBIJ en 49 andere opbouwende voorstellen.

Afgelopen zomer ging Lilian Marijnissen mee langs de deuren om handtekeningen op te halen tegen de sloop van 75 betaalbare huizen. Lijsttrekker Ton Segers, die het stokje overneemt van Spencer Zeegers: 'Het zijn onze wijken, maar het zijn wel de wijken waar mensen minder gaan stemmen. Daarom is het belangrijk dat ze nu massaal SP gaan stemmen. We kunnen dan de vrijheid van corporatie Area beperken, zodat ze niet gaan slopen zonder eerst de bewoners zeggenschap te geven. De 1000 handtekeningen die we ophaalden hebben vooral de betrokkenheid vergroot. We hebben voor elkaar dat Area helemaal opnieuw moet beginnen, en dan mét inspraak van de bewoners.'

Bang om de grote schoenen van Zeegers te vullen is Segers niet: 'Spencer gaat echt niet achter de geraniums zitten. En de SP in Uden staat overal bekend als een partij die de wijken intrekt. Als er problemen zijn, bellen mensen ons, want wij komen in actie. Op twee superzaterdagdagen op 6 en 20 november gaan we buurten in Landerd. We gaan huis aan huis uitleggen wie wij zijn.'

Tekst Anne-Marie Mineur

Bregje van Lieshout (links) en Johan Koelman (rechts).

BOEREN BUITEN

Jopie Duijnhouwer en zijn partner Heleen Hennink bestieren hun boerderij onder de rook van Deventer al sinds 1998. Met een ecologische aanpak proberen ze richting te geven aan landbouw in Nederland. 'Het economische systeem kent voor landbouwproductie maar één waardering en dat is geld, vreselijk vind ik dat!'

DE LIJNTJES

WIE RONDLOOPT OP Tuinderij Haverkamp, het boerenbedrijf van Duijnhouwer en Hennink, begrijpt wel waarom ze meer dan twee decennia geleden de keuze hebben gemaakt om zich hier te vestigen. Je ziet er velden vol gewassen, bloemen en heel veel leven. Langs de paden zie en hoor je de insecten en vogels. Het kost weinig moeite om de sporen van reeën te ontdekken. Je zou bijna denken dat zoveel leven logisch is in het buitengebied. Toch is dat niet zo. Het heeft alles te maken met de werkwijze van het boerenstel.

Duijnhouwer: ‘Toen we het bedrijf overnamen was het traditioneel met aardappels, suikerbieten en mais. Er zaten ook nog een paar varkens. Technisch gezien was het helemaal op. Het was leeg en uitgeboerd. Ook was het te klein voor deze manier van boeren. Met 20 hectare akkerbouw maak je in Nederland geen schijn van kans. Over 200 hectare kan je praten, maar uit 20 haal je geen inkomen.’

Toch wist het tweetal vanaf de eerste keer kijken meteen dat ze het bedrijf wilden overnemen. Wat ze er precies mee wilden doen, dat wisten ze volgens Duijnhouwer op dat moment nog niet: ‘We hadden geen helder beeld van wat we wilden. We hadden ook geen businessplan of zo. We hadden gewoon het idee dat we een landbouwbedrijf wilden beginnen, niet gehinderd door kennis van zaken.’

Ze hadden wel één principe dat ze overeind wilden houden. Vanaf de tijd dat ze samen studeerden aan de Universiteit van Wageningen, hadden ze al het idee dat de landbouw anders moest, zo vertelt Duijnhouwer: ‘We hadden wel meteen het idee dat we wilden overgaan op biologische landbouw. Dat was van begin af aan de insteek. We wilden naar een landbouw zonder bestrijdingsmiddelen en zonder kunstmest. In een groot deel van de landbouw was dat toen al een probleem.’

Bergen courgettes

Doordat het stel er al heel vroeg bij was met deze ideeën over natuurvriendelijke landbouw, was het de eerste jaren wel ingewikkeld. Voor de benodigde marge besloten ze over te gaan op het telen van groente. Er

waren in die tijd weinig grote biologische groothandels en juist veel kleine handelaartjes. In de opkomende markt zaten daar ook de nodige opportunisten tussen.

Om een start te maken, besloten Duijnhouwer en Hennink om op advies van een handelaar courgettes te telen: ‘Hij zei dat hij die altijd wel kwijt zou kunnen. We hadden toen 8000 courgetteplanten. Die planten geven ongeveer om de twee dagen een vrucht. Dan spreek je toch zeker over meer dan 800 kilo courgette per oogst. Uiteindelijk nam die handelaar maar 40 kilo per week af. Eén plant produceert 30 vruchten maar alleen als je ze continu oogst. Dus het enige wat we deden was er telkens langslopen en snijden, in de hoop dat de afname aan zou trekken. Ik heb gelukkig verdrongen hoe dat is afgelopen is maar een succes was het niet.’

Inmiddels is de markt veranderd en heeft de tuinderij goede contacten met grote afnemers. Ook hebben ze de krachten gebundeld met andere biologische boeren in de buurt. Alle producten worden verzameld zodat er een breed aanbod is en de distributie gaat via één persoon.

‘We zijn ook gaan specialiseren en verbreden’, vertelt Duijnhouwer, ‘We begonnen met een paar gewassen zoals suikerbieten en mais. Langzamerhand zijn we ons steeds meer gaan specialiseren. We telen nu veel sla. Een aantal dingen doen we echt niet meer. Courgette doen we een heel klein beetje en dat is ook nog te veel.’

Trots op de leeuwerik

Duijnhouwer heeft ook veel aandacht voor de grond: ‘Voor mij moet het land goed zijn. Ik ben heel erg met de bodem bezig. De reguliere landbouw doet dat niet. Ik zit nogal graag op de racefiets. Als ik fiets dan doe ik dat in principe door dood land. Als ik

een rondje van 50 kilometer maak dan zie ik misschien ergens een keer een haas bij een hobbypaardenbedrijf, verder niks. Als je naar Oost-Nederland gaat dan zie je alleen maar muren van mais. Vreselijk. Er leeft niks in. Op alle manieren is dat dood. Dat snap ik ook wel vanuit het perspectief van het inkomen van de reguliere melkveehouder. Die kan geen leuke dingen doen. Dat kost geld.’ Trots vertelt Duijnhouwer dat het door zijn aanpak wel anders is op hun boerderij: ‘Voor het eerst in 22 jaar hadden we dit jaar een broedende leeuwerik op het land. Een broedende leeuwerik op akkerbouwgrond, dat bestaat bijna niet meer. Sinds 1970 is de vogel voor 95 procent verdwenen. Op een gegeven moment liep ik over het land en dacht ik er één te horen. Ik dacht dat ik me had vergist. Ik denk wel vaker leeuweriken te horen die er niet zijn. Maar toen een paar dagen later hoorde ik er weer één. Dus misschien heeft ‘ie wel twee nestjes grootgebracht. Dat vind ik geweldig. Die vogel is door de schaalvergroting en de graswoestijnen nagenoeg verdwenen.’

Twee kampen

In de loop der jaren zijn er in grote lijnen twee soorten boerenbedrijven ontstaan: de traditionele en biologische landbouwbedrijven. Twee tegenpolen waarbij de reguliere bedrijven binnen het geldende systeem gedwongen worden tot lage prijzen en schaalvergroting en de biologische landbouw vastzit in een strikt regime met hoge prijzen voor consumenten.

Volgens Duijnhouwer is de positie van een gemiddelde reguliere boer niet te benijden: ‘Het gros van die boeren is gewoon zetbaas voor een coöperatie. Die zijn met handen en voeten gebonden aan de bietenafnemer of de melkfabriek of een aardappelafnemer. Die contracten zitten vast. En er zijn er gewoon heel weinig die echt ondernemer

SP-NOTA: AARDE, BOER EN CONSUMENT VERDIENEN BETER

In 2019 bracht de SP een essay uit met daarin een perspectief voor gezonde landbouw. Conclusie: gezonde landbouw en voeding zijn meer dan een product dat aan de markt kan worden overgelaten. Dat is ook het zwakke punt in de landbouwvisie van minister Carola Schouten, die hoopt geeft op verandering met haar keuze voor kringlooplandbouw, maar daarvoor geen eisen aan de markt stelt.

Enkele concrete oproepen uit het essay:

- terugdringen van de **macht van de agrimultinationals**, en stoppen met het gesleep van krachtvoer en kunstmest over de wereld
- kiezen voor herstel van de kringloop in de voedselproductie, waarbij de **draagkracht van het milieu de norm** is en de kringloop op regionale schaal (miniprovincie) wordt gesloten
- **stoppen met intensivering en schaalvergroting**, en stimuleren van boerenlandbouw, waarbij de omvang van het gezinsbedrijf de norm is
- de landbouwsubsidies inzetten voor **omschakeling naar boerenlandbouw**, zodat een goed inkomen voor de boer gegarandeerd is
- de **consument meer betrekken** bij de landbouw, zodat de boeren het respect krijgen dat ze verdienen
- **aanzienlijk minder dieren houden** en dus geen mest overhouden
- **beperken van de uitstoot** van broeikasgassen in overeenstemming met het klimaatakkoord van Parijs
- **biologische bestrijding** in plaats van het gebruik van landbouwgif
- dooradering van het agrarisch gebied met **kleine landschapselementen**, zoals houtsingels en bloemrijke overhoeken, akkerranden en slootkanten
- **dierenwelzijn** baseren op natuurlijk gedrag

Lees de hele nota hier: sp.nl/landbouw

zijn. Alle boeren werken zich het schompes. De tragiek van de landbouw in Nederland is dat er natuurlijk zo gruwelijk veel vermogen in de bedrijven zit. En dat ligt vast. Als je met een overname zit, dan begin je met handen en voeten gebonden. De bank moet het je gunnen en zij hebben zo hun eigen ideeën over landbouw. Dan zit je meteen vast in het systeem van een race naar de bodem en schaalvergroting. Keuzes voor andere vormen van landbouw kan je dan niet meer maken.'

Hij vervolgt: 'Als je voor biologisch kiest dan is het anders en kan je via die marktkanalen een prijs krijgen die heel fatsoenlijk is. Doe je ook maar een klein beetje iets wat niet binnen die strikte regels past dan ben je dat kanaal kwijt. Maar als je helemaal op biologische landbouw zou overschakelen dan is de productie lager. Dus dan zouden we met z'n allen minder moeten gaan eten of minder luxe moeten eten. Of we moeten meer bos omhakken voor landbouwgrond maar dat kan in Nederland natuurlijk ook niet.'

Het verschil tussen de reguliere en biologische landbouw is volgens Duijnhouwer goed uit te leggen aan de hand van een ei: 'Dat biologische ei kopen we in bij iemand. Die zet ze hier neer voor 20 cent. Een gewoon ei van een reguliere boer is 5 cent en daartussen is het blanco. Daar zit in principe de ruimte voor een hele mooie landbouw.'

Om zijn punt af te maken: 'Ik zou mezelf ook veel liever zien als een ecologische landbouwer dan als een biologische landbouwer.'

Omdat het ergens daartussen zit. Binnen de biologische landbouw mag je daar niet over praten want er is biologische landbouw en verder niks. De gangbare landbouw heeft ondertussen geen tijd en geen geld, die gaat door.'

Trekkers in Den Haag

Vragend naar zijn kijk op de boerenprotesten komt Duijnhouwer met een antwoord dat je misschien niet zou verwachten van een type boer als hij: 'Ik doe absoluut niet mee met de protesten maar ik begin langzamerhand wel meer begrip voor ze te krijgen. Ik vind dat de landbouw sowieso al een tijdje een dood spoor ingedraaid is. Maar als je de verhalen hoort dat de Jumbo-distributiecentra ook een heleboel stikstof uitstoten maar gewoon rustig mogen doordraaien, dan is dat wel scheef.'

Het verhaal van een andere boer vindt hij daarbij een goed voorbeeld: 'Dat gaat over een boer die in de buurt zit van het Naardermeer. Dat is echt extreem stikstofgevoelig. Die man wilde met iets van 20 koeien uitbreiden, allemaal heel netjes, maar het mocht niet. Tegelijkertijd loopt er wel een weg langs waar iets van een miljoen auto's per jaar overheen gaan, met geen enkele limiet op de stikstof. De boer die even verderop zit en echt zijn best doet wordt dan afgeserveerd terwijl een heleboel andere bedrijven gewoon mogen doen en laten wat ze willen. Dus in die zin begin ik er wel begrip voor te krijgen. Het is de willekeur. Dat heeft te maken met het ontbreken van bestuur van het land.'

'Vast in het systeem van een race naar de bodem en schaalvergroting'

‘Als je rood staat kan je niet groen doen’

Politiek moet aanzet geven

De redenen waarom het nog niet lukt om tot betere vormen van landbouw te komen, zijn zowel economisch als politiek, vertelt Duijnhouwer: ‘In heel veel sectoren is het gewoon heel krap en heel mager. Alles wat je extra doet kost geld. Dan moet je er zelf van overtuigd zijn dat je het wil. Wij zaaien bloemenmengsels, dat kost per hectare aardig wat geld. Wij doen groenteteelt en daar wordt geld verdiend. Dan kan je dat soort dingen doen. Bij heel veel andere bedrijven is dat veel magerder.’

Hierbij geldt volgens hem een bekend credo: ‘Als je rood staat kan je niet groen doen. Er moeten marges gemaakt worden. Er liggen natuurlijk wel ontzettend veel mogelijkheden bij het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Nu krijgt elke boer iets van 300 euro per hectare, wij ook. Dat geldt dus ook voor hele grote bedrijven. Als je de bedrijven hebt van 200 hectare dan zit je dus op 60.000 euro subsidie. Dit moet zo snel mogelijk worden afgetopt en het geld wat overblijft dat moet je inzetten voor een ecologische landbouw waar meer ruimte is voor leven op het platteland. Dat zou je moeten combineren met eisen aan die landbouw.’

Deze beweging moet wat hem betreft in gang worden gezet door de politiek: ‘Zowel de consument als producent doen niet gemakkelijk dingen uit zichzelf. De consument koopt niet gemakkelijk producten die iets meer kosten maar waar wel veel achter ligt. De producent doet niet graag dingen die iets kosten maar geen geld opleveren. Je komt uiteindelijk terug op het heersende sociaal-politieke systeem waarbinnen we opereren. Alles moet zo goedkoop mogelijk. Dat is de enige waarde die we kennen, en dat is de tragiek. Het is mensen een worst hoe iets geproduceerd is als ze bij de kassa staan. En zo lang je dat ongebreideld laat gaan, kom je op de landbouwsystemen en op de productiesystemen zoals we die nu hebben.’ •

tekst Xander Topma
foto's Maurits Gemmink

WOONOPSTAND

Na het Amsterdamse woonprotest van 12 september was zondag 17 oktober de beurt aan Rotterdam. In het Afrikaanderpark in Rotterdam-Zuid vond de Woonopstand plaats, een door meerdere organisaties ondersteunde manifestatie tegen het asociale woonbeleid van de overheid en de gemeente Rotterdam. Ook de SP heeft voor deze demonstratie gemobiliseerd en was in groten getale aanwezig.

ONBETAALBARE HUIZEN, steeds hogere huren, historische woningnood, verloederde woningen door achterstallig onderhoud, mensen die hun huis uit worden gezet omdat ze plaats moeten maken voor rijkere kopers en huurders – steeds meer mensen hebben genoeg van dit asociale woonbeleid en komen in verzet. De 8.000 aanwezigen gaven een luid en duidelijk signaal af: wonen is een recht voor iedereen en mag niet alleen maar een privilege of lucratieve belegging voor de rijken zijn!

Net als in Amsterdam waren ook nu weer een hoop demonstranten creatief aan de slag gegaan met borden, spandoeken en andere kunstzinnige uitingen. Een mooi voorbeeld was een nagemaakt monopolybord met daarop de tekst 'Dit spel is niet leuk'. Op het podium praatte de bekende Rotterdammer en linkse heldin Carrie het evenement aan elkaar en introduceerde ze de diverse sprekers. Mustapha Eaisaoui is een van de bewoners van de Rotterdamse

Tweebosbuurt (zie kader). Zijn vurige betoog maakten veel indruk:

'Dit verhaal is een teken van hoop, een verhaal van verbroedering en verzustering. Onze Tweebosbuurt is hét symbool geworden van de strijd tegen het huidige woonbeleid. En voor al die mensen die denken dat de multiculturele samenleving dood is. Nee mensen, ze bestaat, kijk maar naar ons! In onze buurt maken we geen onderscheid op basis van etniciteit en inkomen. Dat doen alleen de beleidsmakers. Zij vinden het verdedigbaar dat de 'sociale stijgers' op ónze plek komen wonen. Door het kabinet wordt de solidariteit onder druk gezet. Maar wij laten hier met z'n allen zien dat solidariteit nog springlevend is!'

Het was prachtig om te zien hoe de aanwezige demonstranten enthousiast reageerden door massaal te scanderen: 'Solidariteit! Solidariteit! Solidariteit!' Daar gaat een socialistenhart toch sneller van kloppen.

IN ROTTERDAM

Na de manifestatie in het Afrikaanderpark toog de demonstrerende massa door de straten van Rotterdam en over de Erasmusbrug naar Plein 1940, aangevoerd door een swingende drumband. Afgezien van een schermutseling tussen de politie en een klein groepje anarchistenvan was het een bijzonder geslaagde middag, waarbij de snelgroeivende woonbeweging van Nederland zich heeft laten zien. •

tekst Peter Sas • foto's Maurits Gemmink

'WE PIKKEN HET NIET LANGER'

INTERVIEW MET MUSTAPHA EISAOUYIEN EN EDWIN DOBBER

Op 10 september reikte Lilian Marijnissen een Gouden Roeispaan uit aan Mustapha Eisaoui en Edwin Dobber. Ze kregen deze SP-prijs voor hun dappere en onvermoeibare verzet tegen de brute sloop van hun wijk – de Rotterdamse Tweebosbuurt – door de gemeente en woningcorporatie Vestia die er veel duurdere woningen voor in de plaats willen bouwen.

De Gouden Roeispaan is bedoeld voor mensen die opstaan tegen de heersende macht en daarmee tegen de stroom inroeien. De Tribune sprak met hen tijdens de manifestatie in Rotterdam.

> Edwin, jij kreeg met je gezin op 1 oktober van de rechter te horen dat jullie je huis moeten. Terwijl jullie rechtszaak tegen Vestia nog loopt. Hoe kan dat?

Edwin: 'Dat vragen wij ons ook af. De rechter hield ook totaal geen rekening met de uitspraak van de Verenigde Naties, dat wat er in de Tweebosbuurt gebeurt in strijd is met de mensenrechten. Die uitspraak van de VN klopte niet, volgens hem. Nou geven de rechters in de toeslagenaffaire zelf toe dat ze fout zaten, omdat ze steeds de kant van de Belastingdienst hebben gekozen. Maar je ziet het, ze gaan er gewoon mee door. Als je arm bent, dan ben je blijkbaar rechteloos. De rechtsstaat is hier helemaal krom geworden! Door deze uitspraak van de rechter is ook mijn hoger beroep tegen Vestia van de baan gegooid. Daar kan ik nu wel naar fluiten.'

> Nu hebben jullie van de SP een Gouden Roeispaan gekregen. Wat betekende dat voor jullie?

Edwin: 'Ontzettend veel! Het was heel emotioneel voor mij, want we voelden ons heel erg alleen staan in ons conflict met Vestia en de gemeente. Daarom was die prijs echt een opsteker voor ons. Dan weet je dat je gesteund wordt. Dat je niet de enige bent, maar dat we samen een vuist kunnen maken tegen dit sociale woonbeleid. En daarom hebben mijn vrouw en ik besloten dat we met alle woonacties gaan meedoen! We pikken het niet langer.'

foto Joshua Versijde

> Mustapha, jij bent zelfs een van de organisatoren van deze woondemonstratie.

Mustapha: 'Inderdaad. Toen bleek dat ze in Amsterdam een woonprotest gingen organiseren, hebben wij ons initiatief daarbij aangesloten. We werken veel samen, zo hebben we samen een manifest over de volkshuisvesting opgesteld en dat is te lezen op woonmanifest.nl. We hebben 5 oktober ons manifest overhandigd aan minister Ollongren. Ze hield een heel mooi verhaal waar niemand iets mee kon. Volgens haar zijn het vooral de gemeenten en de woningcorporaties die hun werk niet goed doen. Al gaf ze wel toe dat ze niet had verwacht 'dat wonen een belangrijk dossier zou worden'. Nou mevrouw Ollongren, dan heb je niet goed opgelet! Het is al jaren bekend dat er een groeiend tekort is aan sociale huurwoningen. Het aantal daklozen stijgt al tien jaar! En dan zegt ze doodleuk dat ze het niet zag aankomen. Hoe durft ze!'

> Wat verwacht je van de woonacties?

Mustapha: 'Een hoge opkomst! En dat dit een marathon wordt, een estafette aan demonstraties. We zijn nu al druk bezig met het organiseren van de volgende demo. Den Haag 13 november. Groningen 28 november. In Utrecht, Arnhem, Tilburg, Zwolle en Nijmegen komen er ook demonstraties. We gaan net zolang door totdat iedereen een fatsoenlijk en betaalbaar dak boven z'n hoofd heeft. Wat wonen is een recht! We hebben dat niet voor niks in artikel 22 lid 2 van onze Grondwet staan. Daar moet de overheid dus ook naar handelen! Al het beleid dat ze maken, moeten ze daaraan toetsen. Daar gaan we voor!'

De uitreiking van de Gouden Roeispaan door Lilian Marijnissen aan Mustapha en Edwin is hier te zien: sp.nl/tweebosbuurt

foto Maurits Gemmink

> OVERWINNING VOLKSTUINVERENIGING VLAARDINGEN!

In de zomer-Tribune kwamen ze aan bod: de volkstuinters in Vlaardingen die samen met de SP alles op alles zetten om de volkstuinen te behouden. Met succes! Het plan van de gemeente om dure woningen op hun volkstuingrond te bouwen is van de baan. De SP feliciteert de Volkstuinvereniging Moerman. •

> SUCCES TEGEN SCHADELIJKE ALGORITMES

In Rotterdam wordt, net als in veel andere gemeenten, al te gemakkelijk met rekenmodellen gewerkt om fraude op te sporen en besluiten te automatiseren. Dit werken met rekenmethodes – de algoritmes – heeft als gevaar dat mensen bij voorbaat als mogelijke fraudeur worden bestempeld en dat onduidelijk is welke gegevens allemaal verzameld worden. Het systeem maakt fouten en is vrijwel oncontroleerbaar. Al in 2019 wist de SP in Rotterdam SyRI, een kwalijke variant, tegen te houden na acties met de FNV. Nu is een volgend succes te melden. Op initiatief van de SP moeten alle ambtelijke organisaties voortaan rekening houden met de schadelijke effecten van algoritmes. Mensen moeten er namelijk op kunnen vertrouwen dat zij geen schade ondervinden van blinde dataverzamelande rekensystemen. •

> EMILE ROEMER GOVERNEUR

In Limburg stapte de Commissaris van de Koning Theo Bovens op wegens een integriteitsaffaire. Oud SP-fractievoorzitter Emile Roemer mag het bestuurlijke stokje overnemen. Het is voor het eerst sinds de Tweede Wereldoorlog dat niet iemand van het CDA (of voorganger KVP) Commissaris van de Koning is in Limburg. In Limburg wordt deze functie overigens informeel gouverneur genoemd. •

foto Bas Quaadvlieg

foto SP Zwolle

> BLIJE BELEGGERS

Deze twee blije beleggers, in maatpak en met dikke sigaar, kwamen naar het Zwolse gemeentehuis om ChristenUnie-wethouder Anker te bedanken. Ook deelden zij kaviaar uit aan de raadsleden. Deze ludieke actie was uiteraard bedoeld om het pleidooi van de SP kracht bij te zetten dat de beleggers nu eens níét blij gemaakt moesten worden. De Zwolse gemeenteraad wil al langer een opkoopbescherming, zodat beleggers schaarse woningen niet kunnen opkopen. De wethouder doet echter rustig aan, waardoor beleggers weer veel langer de winst boven mensen kunnen stellen. •

> DICHT HET LERARENLEK!

Goede en gemotiveerde leraren verlaten het onderwijs omdat zij keer op keer geen vast contract krijgen. Dat is volgens de SP niet acceptabel in een tijd van enorme lerarentekorten en overvolle klassen. SP-Kamerlid Peter Kwint is daarom een meldpunt gestart om dit probleem in kaart te brengen. •

Het meldpunt: doemee.sp.nl/lerarenlek

> AMSTERDAM WINT TERREIN OP AIRBNB

Door strengere regels lukt het Amsterdam eindelijk om het aanbod van Airbnb sterk te laten krimpen. Het enorme aantal woningen dat verhuurd werd via Airbnb aan toeristen zorgde voor nog meer druk op de toch al krappe woningmarkt in Amsterdam. Jacou Wedemeijer is de SP-woonwethouder die Laurens Ivens opvolgde, nadat deze opstapte vanwege grensoverschrijdende opmerkingen. Wedemeijer kan dus meteen goed nieuws melden: 'Huizen zijn bedoeld om in te wonen en niet om te misbruiken om veel geld te verdienen terwijl de burens in de overlast zitten.' •

foto SP Deventer

> KLOPTOBER

Veel SP-afdelingen gingen in oktober een paar keer extra de straat op onder het motto 'Kloptober'. Zo een paar maanden voor de gemeenteraadsverkiezingen is het altijd verstandig om nog eens extra goed te luisteren naar de mensen in je gemeente. Zoals hier in Deventer waar SP'ers in de wijk Knutteldorp te horen kregen over foutparkeerders en het gebruiken van de weg door de wijk als racebaan. •

foto Ruud Rogier

> SP VREDESDAG OP 13 NOVEMBER

Op 25 september ondersteunde de SP internationale acties tegen kernwapens. In het Brabantse Volkel liggen Amerikaanse kernwapens. Duitse activisten fietsten vanuit Duitsland naar Volkel en daarna door naar België. Kamerlid Jasper van Dijk en andere SP'ers steunden de fietsers. Van Dijk sprak hen toe en riep de Nederlandse regering om eindelijk óók het anti-kernwapenverdrag van de Verenigde Naties te tekenen, waar al meer dan 85 landen aan meedoen. En vooral niet mee te doen met de modernisering van de kernwapens in Volkel; weghalen is een veel beter idee. Van Dijk heeft spannende herinneringen aan Volkel: 'Twintig jaar geleden was ik samen met Krista van Velzen kamermedewerker. Wij glipten door het hek van de basis en werden opgepakt.' Van Velzen was er nu ook, namens vredesorganisatie PAX.

Vrede gaat niet vanzelf. Mede daarom organiseert de SP elk jaar een Vredesdag. Dit keer op 13 november in het SP-partijkantoor De Moed in Amersfoort. Van Dijk is trots op het programma: 'Televisiemaker en journalist Sinan Can, wetenschapper Tom Sauer en vredesactivist Ludo de Brabander komen langs om te praten over de mislukte oorlogspolitiek, over de plannen voor een Europees leger en over de alternatieven. In plaats van de fabel dat je democratie met bombarde-

menten kunt realiseren, wil de SP politieke oplossingen en diplomatie op de eerste plek. Denk niet vanuit angst en machtsblokken, maak werk vanuit de VN aan vrede voor zo veel mogelijk mensen. Alleen de wapenhandelaren worden beter van oorlogspolitiek. Daarom komt ook Eduard Scheltinga van ons Wetenschappelijk Bureau vertellen over zijn Atlas van de Wapenmacht, die hij samen met de organisatie Stop Wapenhandel schreef.' Het blijft niet bij praten; er komt een petitie en er komen acties bij wapenbedrijven. Van Dijk wil de roep om vrede omzetten in een initiatiefnota zodat de Kamer zich kan buigen over belastingontwijking door wapenbedrijven, het aan banden leggen van wapenexport en nog meer. •

Schrijf je in voor de Vredesdag 2021 op doemee.sp.nl/vredesdag

> BINNEN OP HET BINNENHOF

Terwijl de media zich blindstaren op de poppenkast van de formatie, doet de SP-Kamerfractie gewoon haar werk.

Zo regelde Bart van Kent dat het **AOW-gat voor zelfstandigen wordt gerepareerd**. Samen met het CDA deed hij voorstellen voor een compensatie voor het AOW-gat van arbeidsongeschikte zzp'ers en voor een onderzoek naar wie nog meer gecompenseerd moet worden. Toen de AOW-leeftijd werd verhoogd, hadden duizenden zzp'ers een probleem: hun arbeidsongeschiktheidsverzekering betaalde uit tot hun 65e jaar. Hoe hoger hun pensioenleeftijd, hoe meer jaren zij zonder inkomen zaten. Het AOW-gat is voor deze groep nu gedicht, omdat de Tweede Kamer akkoord ging met de voorstellen. Wat de SP betreft komt er ook compensatie voor mensen met een VUT of prepensioen.

Peter Kwint haalde de Kamer over om **een streep te zetten door identiteitsverklaringen op scholen**. Ouders moeten daarin verklaren akkoord te zijn met allerlei standpunten van de school. Eerder al wist Kwint anti-homoverklaringen te verbieden, maar scholen bleken nu aan ouders te vragen om te verklaren dat seks alleen tussen man en vrouw hoort plaats te vinden. Wat de SP betreft scheppen dit soort verklaringen een onveilige situatie voor kinderen op school. En omdat we met zijn allen voor deze scholen betalen, moet ook elk kind welkom zijn op die school.

Mahir Alkaya kreeg de Kamer mee met zijn voorstel om **vermogens van meer dan een miljoen zwaarder te belasten en arbeid juist minder zwaar**. Vergeleken met Europa betalen Nederlandse vermogenden minder en Nederlandse arbeiders meer dan gemiddeld belasting. Met Alkaya's aangenomen voorstel moet de (nieuwe) regering aan de slag met een eerlijker verdeling van de belastingen. •

foto Mari-Anne Marjijnissen

> WERELDARMOEDEDAG

Op 17 oktober was het Wereldarmoededag. Reden voor SP'ers om aandacht te vragen voor armoede. In Tilburg deden lokale SP'ers dat door een traktatie te brengen bij vrijwilligers in de stad die zich inzetten voor de armen in de samenleving, bijvoorbeeld bij de voedselbank of de kledingbank. Ook in Oss (foto) was er aandacht voor deze dag. Met een feest, want de organisatie Helpende Handen opende een nieuw pand. De SP voelt zich betrokken bij deze organisatie die kinderen die in armoede opgroeien aan verjaardagscadeautjes helpen, voor kleding zorgen of regelen dat een arm gezin een keer uit eten kan. Dankzij druk en voorstellen van de SP in Oss heeft de organisatie een structurele subsidie, zodat zij nu een vaste uitvalsbasis hebben. •

foto Maurits Gemmink

> GELDERLAND BUSTOUR

SP Gelderland zegt nee tegen de afbraak van het ov! De afdelingen halen handtekeningen op tegen de Covid-19 bezuiniging op het openbaar vervoer. De Gelderse Statenfractie ondersteunt ze met een *bustour*, met een 70 jaar oude Engelse bus, langs diverse afdelingen. De handtekeningen zijn, in de vorm van een muur tegen de afbraak van het ov, aangeboden aan Provinciale Staten van Gelderland. •

Henk van Oostrum

BEWONERS WOEDEND OVER VOORGENOMEN SLOOP: 'ONS WAS VERDUURZAMING BELOOFD'

JERICHO MAG NIET OMVALLLEN

Sloopstrijd in Amersfoort. Bewoners strijden met de SP voor hun buurt: 'Niet zo gek dat wij woedend zijn.'

IN DE RUG gesteund door de SP komen de bewoners van het Amersfoortse buurtje Jericho in opstand tegen de dreigende sloop van hun 124 sociale huurwoningen. Woningcorporatie de Alliantie had verwachtingen gewekt met de toezegging dat de huisjes zouden worden opgeknapt om tenminste nog een kwart eeuw energiezuinig mee te gaan. Binnen een maand veegde de Alliantie

alle beloften van tafel. Verduurzamen zou niet rendabel zijn, slopen en nieuwbouw vormen, financieel, een veel aantrekkelijker vooruitzicht.

Doemscenario

Als het Amersfoortse Jericho van de kaart wordt geveegd, gaan niet alleen 124 sociale huurwoningen verloren, maar verdwijnt

er ook een buurtje met een stevige sociale cohesie. In Jericho kijken de mensen naar elkaar om. Wie ziek is, krijgt een pannetje kippensoep van de burens, de handige overbuurman helpt met behangen en voor de bedlegerige bewoonster worden boodschappen gedaan.

Op Jericho moet je zuinig zijn, zou je denken, maar de verhuurder houdt er een

Menna Polman

tegendraadse opvatting op na. Volgens eigen onderzoek zou een ingrijpende renovatie niet rendabel zijn. In plaats van, zoals met de hand op het hart was beloofd, de huizen te verduurzamen en een kwart eeuw woonbestendig te maken, komt de corporatie opeens, uit het niets, met een doemscenario op de proppen.

Ze zijn zich rot geschrokken, daar in Jericho, het tijdens de Wederopbouw in de jaren 50 gebouwde wijkje dat hard nodig was om de wurgende woningnood het hoofd te bieden. Jericho ligt op een aantrekkelijke locatie, tussen het riviertje de Eem en de Kwekersweg, met het Amersfoortse stadshart binnen handbereik. Aan de andere kant van de Kwekersweg staan de 223 huizen van Jeruzalem, dat gelijktijdig en om dezelfde reden als Jericho werd ontwikkeld.

Cultureel erfgoed

Het is niet uit te leggen waarom Jeruzalem, uitgevoerd met prefab betonplaten en staal, een paar jaar geleden wel werd opgeknapt en Jericho met zijn even kenmerkende bakstenen huisjes geen blik meer waardig wordt gegund. Beide buurten stammen uit een voor ons land belangrijke periode en mogen tot het cultureel erfgoed worden gerekend,

maar alleen Jeruzalem verwierf in 1988 het predikaat Beschermd Stadsgezicht. Toch mag Jericho niet omvallen.

Wie door Jericho wandelt, waant zich inderdaad in een andere tijd. De 124 woninkjes staan keurig gegroepeerd in straatjes met namen als Scheepvaartweg en Korvetweg. Tussen de blokken door lopen smalle kommaar-achterom-paadjes. Er is een bescheiden speeltuin en in een oud bedrijfsgebouw-tje worden lessen in Chinese krijgskunst gegeven.

'Mij zullen ze omver moeten duwen'

De bewoners van de Eemzijde hebben het fraaiste uitzicht, ook al bevindt zich op de andere oever van de Eem een afvalverwerkingsbedrijf (dat overigens op termijn moet wijken voor een grootschalig nieuwbouwplan met veel hoogbouw).

'Ik zie elke dag de boten over de Eem varen. Het is alleen jammer dat ze een muurtje langs de Eem hebben opgetrokken. Dat staat alleen maar in de weg. Ik heb het nog nooit meegemaakt dat de Eem overstroomde en ik woon hier toch al 45 jaar,' zegt Menna Polman (73), die er twee kinderen baarde van wie zoon John drie huizen verderop woont. Diezelfde John (van den Ham) mocht na een

protestmars, georganiseerd met de SP Amersfoort, als één van de weinigen zijn gevoelens uiten tegenover leden van de gemeenteraad. 'Mij zullen ze omver moeten duwen, uit mezelf ga ik niet weg.'

Johns moeder Menna (ze werkte vijftig jaar bij Kruidvat en is een geboren en getogen Amersfoortse) blijft rustig onder de hele situatie en houdt haar emoties in toom. Ze zit op een lauwarme herfst dag bij het raam, achter de computer, en is na een vervelende val slecht ter been. Menna loopt met de rollator dagelijks enkele ommetjes om in beweging te blijven en om een praatje te maken met deze en gene. Wie zij ook spreekt, het gaat altijd over het onheil dat boven hun hoofd hangt. Ze is er het type niet naar om te klagen, neemt het leven zoals het zich aandient, maar baalt als een stekker van de lakse houding van de Alliantie. 'Ik ben boos op de corporatie, er is ons veel beloofd en uiteindelijk laten ze ons gewoon stikken.'

Toen Menna haar huisje van binnen een beurt wilde geven, heeft ze eerst de Alliantie gebeld, omdat ze zeker wilde weten dat die investering niet voor de korte termijn zou zijn. 'Mij werd verzekerd dat er van slopen

'ARROGANTIE VAN DE BOVENSTE PLANK'

De boodschap op de posters met een duidelijke SP-signatuur laat niets aan de verbeelding over: Slopen? Bezopen! Er hangen ook exemplaren achter de ramen waarop woningcorporatie de Alliantie voor leugenaar wordt uitgemaakt. Overdreven?

Geenszins. Vanaf 2018 gaf de Alliantie de bewoners de verzekering dat hun woningen zouden worden verduurzaamd. Afgelopen juni liet de verhuurder in een brief weten dat er nog geen beslissing was genomen, maar later kwam aan het licht dat het college van B en W op dat moment al wist van de voorgenomen sloop, waarover de huurders pas in september werden geïnformeerd. SP-raadslid Marc Smits zei toen: 'De Alliantie heeft de buurt bedonderd.'

Er ontstond grote beroering, niet alleen in Jericho, maar ook in de gemeenteraad van Amersfoort, die daarop de Alliantie uitnodigde

‘Zoets als Jericho krijg je nooit meer terug’

geen sprake zou zijn, dus heb ik de huisschilder laten komen.’

‘Slopen is zo definitief’

Verder dan de woonkamer is ze vooralsnog niet gekomen. Menna wacht de ontwikkelingen even af, al zal het volgens haar zeker nog vier, vijf jaar duren voordat, mocht sloop onafwendbaar zijn, de boel plat gaat. Ze woont nog steeds naar volle tevredenheid in Jericho, betaalt 425 euro huur per maand voor een knus ingericht woonkamertje (met veel foto's van kleinzoon Jayden), klein en handzaam keukentje, drie slaapkamer(tje)s en een douche.

‘Mijn burens kwamen hier veel later wonen en zijn ruim 700 euro voor precies dezelfde woonruimte kwijt. Zij woonden eerst in een vinexwijk, maar konden daar niet aarden. Ze hebben het hele huis opgeknapt en voelen zich helemaal op hun plek in Jericho.’

Op de keper beschouwd is Menna meer aan de buurt dan aan haar woning gehecht. Waar komt ze terecht als Jericho tegen de vlakte gaat? ‘Natuurlijk heb ik het liefste dat ze gaan renoveren, dan hoef ik niet te verkassen uit mijn vertrouwde omgeving.’

Met een betere isolatie zullen ze al een heel eind komen. Slopen is zo definitief, zoets als Jericho krijg je nooit meer terug.’

De huizen in Jericho mogen dan beperkt van omvang zijn, de achtertuinen lopen diep door indachtig de opvattingen van destijds om de arbeidersklasse voldoende leefruimte te bieden. Henk en Tonia wonen op een hoek. Een deel van hun tuin werd gebruikt voor een aanbouw met onder meer een verblijf voor hun honden, twee uit de kluiten gewassen Anatolische herders. ‘Zij hebben een dubbel paspoort,’ grapt Tonia. Alleen het snoezige schoothondje mag zijn dagen binnen doorbrengen. De onlangs overleden chihuahua vond zijn laatste rustplaats in een mee naar huis genomen urn.

Met hart en ziel gehecht aan Jericho

Henk is er ook eentje van Jericho. Hij belandde er 28 jaar geleden. ‘Ik verbleef na mijn echtscheiding drie jaar in een noodwoning en werd dakloos. Mij was definitieve huisvesting beloofd en ik sprong over de balie van het gemeentelijk huisvestingsbureau om de directeur aan zijn belofte te herinneren. Dat kon toen nog.’

Zo kwam Henk in Jericho terecht om al na drie maanden binnen de buurt van woning te ruilen. Hij had eindelijk, samen met zijn tweede vrouw Tonia, zijn ultieme bestemming gevonden, inclusief een garage. Een dreigend vertrek is voor het stel niet minder dan een nachtmerrie. Ze zijn met hart en ziel gehecht aan Jericho waar ‘iedereen naar elkaar omkijkt’.

Zich zomaar gewonnen geven, komt niet in hen op. Henk is als lid van de bewonerscommissie goed geïnformeerd, heeft alle belangrijke stukken bewaard en benadrukt nog maar eens dat de Alliantie in 2018 een woonwensenonderzoek uitvoerde waaruit naar voren kwam dat negentig procent van alle bewoners in Jericho wilde blijven. ‘Dat percentage zal nu, drie jaar later, niet heel anders zijn. Er overleden enkele mensen, sommigen gingen naar een verpleeghuis en voor hen in de plaats kwamen een stuk of zes jonge gezinnen, die ervan uitgingen dat de Alliantie het beloofde verduurzamingsplan zou uitvoeren. Daarom durfden ze het aan om zelf ook te investeren in verbeteringen.’

Door tranen overmand

De woningcorporatie heeft, zegt Henk van Oostrum, de bewoners op het verkeerde been gezet, compleet met een gerenoveerde modelwoning. ‘Er was heel veel achterstallig onderhoud. Een lik verf uit één blik verf voor het hele buurtje en nieuwe dakgoten, daar is het tot nu toe in al die jaren bij gebleven. Dat het de hoogste tijd is om groot onderhoud te plegen, snapt iedereen en dat het zou gebeuren betwistte niemand. Zal ik jullie de video van de Alliantie laten zien? Daarop wordt uitgelegd hoe de aannemer die klus zou klaren. Nieuwe dakpannen, isolatie, zonnepanelen, beter voegwerk, noem maar op, het zou allemaal gebeuren. Er is zelfs een renovatie-app en de modelwoningen waren al geselecteerd. En opeens, een maand later, krijgt onze bewonerscommissie te horen dat Jericho toch tegen de vlakte moet. Dan is het toch niet zo gek dat wij woedend zijn...’

Begin tegenover Henk maar niet over de manier waarop de corporatie communiceert. Doe je dat toch dan ontploft hij en dat geldt voor nagenoeg alle buurtbewoners, zo bleek eerder al tijdens een demonstratie. Bij die gelegenheid zei John van den Ham, zoon van Menna Polman, door tranen overmand: ‘Als Jericho wordt gesloopt, stort mijn wereld in.’ •

voor een gesprek in het openbaar over de situatie in Jericho. De corporatie voelde daar echter niets voor en wilde alleen achter gesloten deuren praten. Daar hadden de SP en een aantal andere fracties geen trek in. Marc Smits ergerde zich groen en geel aan ‘deze arrogantie van de bovenste plank’.

Handtekeningenactie

De SP, die al in de buurt actief was voor de renovatie, zette nu een handtekeningenactie op touw en begeleidde de buurtbewoners tijdens een demonstratie naar het gemeentehuis. Intussen blijft de Alliantie zwijgen over de toekomstplannen voor Jericho. De buurtbewoners hebben een donkerbruin vermoeden: nieuwbouw met dure appartementen op wat zij om begrijpelijke redenen een A-locatie noemen. Of zoals bewoonster Marion het verwoordde: ‘Er komen straks alleen maar kakkers met geld wonen.’

De Alliantie blijft schermen met de resultaten van een technisch onderzoek die ‘net voor de zomer’ binnenkwamen. De staat van de woningen zou vele malen slechter zijn dan de corporatie had ingeschat. Energieneutraal maken is volgens de Alliantie onbetaalbaar. Op verzoek van de bewonerscommissie van Jericho gaat de Woonbond dat onderzoek van de Alliantie toetsen. Ze kunnen gerust langskomen bij Bea van Hijkoop, die net als veel andere buurtgenoten de afgelopen jaren zelf al de nodige verbeteringen liet doorvoeren: ‘Toen ik hier kwam wonen, was mijn huis een bouwval, nu is het een paleis.’ Hugo Kruyt, afdelingsvoorzitter van SP Amersfoort: ‘We laten niet los bij de Alliantie die zich in alle mogelijke bochten wringt om de sloop door te drukken. Ze denken dat de grond hun kapitaal is, maar dat zijn hun huurders.’

Tekst Robin Bruinsma • Foto's Maurits Gemink

FNV WINT RECHTSZAAK TEGEN UBER

ALS JE BAAS EEN APP IS

Op 13 september oordeelde de rechter dat taxichauffeurs die via het bedrijf Uber hun diensten aanbieden werknemers zijn in plaats van zelfstandigen. Een belangrijk succes in de strijd tegen schijnzelfstandigheid en de uitholling van werknemersrechten. Advocaat Jan Hein Mastenbroek, die namens vakbond FNV de rechtszaak tegen Uber voerde: 'Ik verwacht dat bedrijven zoals Uber een voor een worden opgerold.'

DE UITSPRAAK van de rechter raakt zo'n 4000 chauffeurs die via het Amerikaanse bedrijf in Nederland hun diensten aanbieden. Volgens Mastenbroek - die naast zijn werk als advocaat lange tijd fractievoorzitter van de SP in de Provinciale Staten van Groningen was - is de aansturing van chauffeurs door Uber een 'black box': 'We weten niet precies hoe het gaat. Uber bepaalt wie er in hun *app* mogen en wie niet. Het bedrijf zegt zelf dat ze geen eisen stellen, maar je ziet in de

foto Anjo de Haan

Ook werkt de app met allerlei scores: *ratings*. Chauffeurs worden door hun klanten beoordeeld op basis van de snelheid waarmee ze reageren, de hoeveelheid ritten die ze uitvoeren en de hoeveelheid geannuleerde ritten. Mastenbroek: 'Er wordt van alles en nog wat bijgehouden. Uber lijkt op basis van die informatie beslissingen te nemen. Hoe het precies werkt, weten we alleen niet. De FNV stelt dat de toedeling van ritten voor een deel afhankelijk is van die ratings. Als je een gold of platinum rating hebt krijg je op Schiphol bijvoorbeeld allerlei voordelen. Sommige chauffeurs zijn ervan overtuigd dat je met hogere ratings meer ritten krijgt. Ze hebben bijvoorbeeld meegemaakt dat een andere chauffeur die op dezelfde plek staat, maar later is komen opdagen, toch eerder een rit krijgt.'

'Uber zit op de data'

De tijd dat Uber-chauffeurs in de auto wachten op ritten wordt niet meegeteld

enkel voor de ritten krijgen. De FNV vindt dat de tijd dat chauffeurs gewerkt hebben – dus ook de tijd dat ze wachten op ritten, tanken of hun administratie doen – gewoon beloond moet worden, omdat er in die tijd voor de baas is gewerkt. Volgens Mastenbroek zou het bovendien vanzelfsprekend moeten zijn dat een werkgever de kosten van de auto en de benzine draagt, al is het nog onduidelijk of de FNV ook deze kosten kan claimen bij Uber. Daarnaast bepaalt de taxi-cao dat chauffeurs recht hebben op pensioenopbouw.

Voor een appel en een ei

Volgens Uber is zij slechts een technologiebedrijf dat een platform runt, maar geen werkgever. Pertinent onjuist, stelt Mastenbroek. 'Volgens het Nederlands recht moet er bij een arbeidsovereenkomst sprake zijn van een gezagsrelatie (een baas-werknemer-relatie - red.). Als je van alles en nog wat moet doen om toegelaten te worden

'Mensen zijn bang om tegen Uber te getuigen'

als werktijd. In de cao Taxivervoer geldt de wachttijd echter als betaalde tijd. Het is volgens Mastenbroek de vraag of Uber-chauffeurs op dit cao-loon of zelfs het minimumloon uitkomen als zij de onbetaalde wachttijd meerekenen: 'Je moet niet onderschatten dat Uber op de data zit. Hoe de tarieven voor de tijd dat chauffeurs wel rijden tot stand komen is voor ons onduidelijk. Uber stelt dat dit op de normale manier gebeurt: dus een bedrag per kilometer en een bedrag per minuut dat de rit duurt. Maar het hangt ook af van de vraag naar ritten. Is de vraag hoger, dan stijgt ook de prijs.'

De rechter oordeelde op 13 september dat Uber haar chauffeurs per direct in dienst moet nemen en betalen conform de taxi-cao. Dit betekent dat Uber voortaan ook de wachttijd moet betalen en chauffeurs zelfs gecompenseerd moeten worden voor de wachttijden van de afgelopen vijf jaar. Dat wil niet zeggen dat de chauffeurs dit geld snel kunnen verwachten: het bedrijf is namelijk in hoger beroep gegaan tegen de uitspraak. Uber ziet de inkomsten van hun chauffeurs liever als omzet voor de zelfstandigen, die ze

tot de app, ratings krijgt en eruit gegooid kan worden, dan is die gezagsrelatie er dus. Daarnaast moet er sprake zijn van arbeid tegen betaling van een loon. Die elementen zie je ook terugkomen bij Uber', legt hij uit.

Daarnaast verdedigt Uber het feit dat haar chauffeurs niet onder de taxi-cao werken met het credo 'keuzevrijheid'. Mastenbroek: 'Ze zijn ook in het belang van hun chauffeurs in hoger beroep gegaan, schreven ze in hun persbericht. Tja, wat moet ik daarop zeggen.. Dat is natuurlijk ontzettende onzin. Als zij hun chauffeurs meer hadden betaald dan de cao voorschrijft, dan hadden ze geen enkel bezwaar tegen de uitspraak van de rechter gehad. Het feit dat Uber in beroep gaat is alleen maar om hun eigen winsten en hun businessmodel – de uitbuiting van chauffeurs – te beschermen.'

De Sociaal-Economische Raad (SER) adviseerde de regering dit jaar dat iedereen die een uurtarief onder de 30 à 35 euro heeft, moet worden gezien als werknemer – tenzij het bedrijf in kwestie kan aantonen dat er sprake is van ondernemerschap. Masten-

praktijk dat er mensen zijn die vanwege hun auto niet mogen meedoen.'

Als een chauffeur de Uber-app opent, krijgt hij of zij op een gegeven moment een rit aangeboden. Chauffeurs die ritten weigeren, of eerst accepteren en daarna annuleren, krijgen volgens Mastenbroek grote problemen met Uber. 'Ze worden uit de app gegooid, kunnen niet meer inloggen en dus ook niet meer werken', vertelt hij.

broek: 'Verdien je meer dan dit bedrag, dan kun je spreken van echte keuzevrijheid. Maar dan heb je het ook over een hele andere markt, waar je geen mensen zult tegenkomen die voor een appel en een ei de hele dag in een taxi rondrijden.'

Reden voor de SER om met dit advies te komen is het feit dat de arbeidskrachten die te maken hebben met schijnzelfstandigheid zich veelal aan de onderkant van de arbeidsmarkt bevinden. Iets wat Uber volgens Mastenbroek ook tijdens de procedure heeft erkend: 'Ze zeiden dat ze een platform bieden aan mensen met weinig mogelijkheden op de reguliere arbeidsmarkt, om van onderaf te kunnen beginnen.'

De kwetsbare positie waarin veel Uber-chauffeurs zich bevinden maakt het volgens Mastenbroek moeilijk voor hen om in actie te komen. Het kostte de advocaat en de FNV dan ook de nodige moeite om niet-anonieme verklaringen in de procedure mee te nemen: 'Mensen zijn best bang om tegen Uber te getuigen. Er zijn voldoende verhalen van mensen die uit de app worden gegooid omdat ze dingen doen die het bedrijf niet prettig vindt.' Hij hoopt wel dat de uitspraak van de rechter een steuntje in de rug zal zijn voor Uber-chauffeurs om meer voor zichzelf op te komen.

De bodem

Bout Advocaten, het advocatenkantoor waarvoor Mastenbroek werkt, doet van oudsher veel zaken met de FNV. De vakbond spant zaken zoals die tegen Uber aan vanwege de solidariteitsgedachte. Mastenbroek: 'Als iemand echt als zelfstandige werkt, dan maakt hij of zij ook alle beslissingen zelf. Schijnzelfstandigheid, waarbij met papieren constructies de cao ontrokken wordt, komt neer op uitbuiting van werknemers aan de onderkant van de markt. Dat is iets waar de FNV tegen optreedt en waar de politiek ook veel harder tegen zou moeten ingrijpen. Al jaren ligt er een wet om dit tegen te gaan in een la te verstoffen' (zie kader).

Volgens Mastenbroek holt schijnzelfstandigheid de hele taxisector uit. 'Het probleem van louche taxibedrijven bestaat al een tijdje. Maar ook het vervoer van doelgroepen zoals leerlingen en ouderen – het zogenaamde contractvervoer – moet voor heel weinig geld worden uitgevoerd, omdat het is aanbesteed door gemeenten. In zo'n markt is het dus essentieel dat de bodem, de cao, gehandhaafd wordt. Er wordt ook wel gezegd dat het voor klanten zo fijn is

VOOR EEN SCHIJNTJE DOOR DE STRATEN

Volgens SP-Tweede Kamerlid Bart van Kent (foto, derde van links) is er een wet die een duidelijk onderscheid maakt tussen zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) en werknemers. Toen deze 'wet DBA' werd ingevoerd bleken opeens een hele hoop zzp'ers toch werknemer te zijn, waardoor zij recht hebben op een salaris conform de cao en pensioenopbouw. Lobbyisten uit het bedrijfsleven zorgden ervoor dat de wet niet wordt gehandhaafd door de overheid.

Van Kent: 'Er zijn bedrijven die het liefst zo goedkoop mogelijk mensen aan het werk willen zetten, met dubieuze zzp-constructies. Partijen als D66 en de VVD buigen voor hun lobby. Met het gevolg dat maaltijdbezorgers en taxichauffeurs onverzekerd en zonder pensioen voor een schijntje door de straten worden gejaagd.' De recente uitspraak van de rechter over Uber, maar ook eerdere uitspraken over bedrijven met hetzelfde verdienmodel, bevestigen voor het Kamerlid des te meer dat het hoog tijd is om eindelijk de wet te handhaven.

dat dankzij Uber de ritten goedkoper zijn geworden, maar dit gaat wel ten koste van de chauffeurs', vervolgt hij.

De advocaat wijst er op dat deze race naar de bodem ook in andere sectoren speelt: 'Ik doe ook veel zaken die te maken hebben met het beroepsgoederenvervoer over de weg. Daar is precies hetzelfde aan de hand. Er wordt op loonkosten geconcurrerd, bijvoorbeeld met Oekraïense of Filipijnse chauffeurs die voor een euro per uur in West-Europa rijden en op parkeerplaatsen kamperen. De Ikea's en Unilevers van deze wereld die dat transport laten uitvoeren weten dondersgoed hoe dat gaat. In Engeland zie je dat de transportketen is ingestort, omdat buitenlandse chauffeurs door de Brexit niet meer binnen mogen komen en lokale chauffeurs allang van de markt zijn verdreven door slechte prijzen.'

'Dit businessmodel is failliet'

Het bedrijf Uber maakt onderdeel uit van de zogeheten platformeconomie. Commerciële online platforms brengen de vraag naar diensten - uiteenlopend van maaltijdbezorging tot schoonmaakwerk - en het aanbod bij elkaar. Mastenbroek verwacht dat de Uber-uitspraak van 13 september ook gevolgen zal hebben voor andere bedrijven in de platformeconomie: 'Ik denk dat die bedrijven een voor een worden opgerold in dit soort procedures. Eerder oordeelde de rechter dat medewerkers van maaltijdbezorgplatform Deliveroo dezelfde rechten zouden moeten hebben als werknemers. Dat zal bij veel andere platforms precies hetzelfde zijn. Ik denk dat dit businessmodel gewoon failliet is.' •

Tekst Lesley Arp

Een echte baan voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. SP-wethouder Jan Broekema regelde het in Assen: 'Ik zie hoe mensen lachen en hun ogen sprankelen.'

BASISBANEN IN ASSEN

'IK KRIJG ER HEEL VEEL ENERGIE VAN'

BEGIN 2020 TRAD SP-WETHOUDER Jan Broekema toe tot het college van Assen. Tijdens de onderhandeling over een nieuw bestuursakkoord had hij een grote wens: mensen die al lange tijd niet aan het werk kunnen komen, koppelen aan nieuw in te richten banen. Vanuit de oppositie had de SP hier al op aangedrongen; nu Broekema aan tafel zat kreeg hij zijn zin. Inmiddels zijn de eerste mensen aan de slag in deze zogenoemde basisbanen.

Broekema: 'Een basisbaan is een echte baan. Het is geen vast functiepakket maar we kijken naar welke taken er in de wijken liggen die nu niet door professionals of door vrijwilligers kunnen worden opgepakt. Tegelijkertijd zijn er mensen die al jaren aan de kant staan. Niet omdat ze zelf niet willen maar omdat het ons met z'n allen niet lukt ze met de huidige maatregelen te helpen. Dan zijn de basisbanen een instrument waarmee het wel kan lukken. Met aandacht voor de mens ontwikkelen we dan een baan op maat.'

Waar op andere plekken met vergelijkbare projecten is gekozen voor bijvoorbeeld *payroll*-constructies waarbij iemand niet echt

in dienst komt, is Assen met Broekema een andere weg ingeslagen: 'Hier krijgt iemand gewoon een contract bij Vaart Welzijn. Daar hoort een cao-loon bij en ook vakantiegeld, net zoals dat bij iedere andere werkgever gebeurt. Ik vind dat dat zo hoort. Een goed salaris, met collega's en met aandacht voor de mensen. Dat is echt ontzettend belangrijk.'

Glunderen

Mark Jongstra en Grietje Kiers hebben allebei een basisbaan. Jongstra kwam daar in terecht na een periode waarin hij als kluisnaar leefde en het niet goed met hem ging. Vaart Welzijn hielp hem van een belasting-schuld af te komen waarna hij voor de baan werd gevraagd. Kiers had al veel soorten werk achter de rug maar was door lichamelijke en psychische klachten uitgevallen. Zij deed al vrijwilligerswerk en kwam in aanraking met de basisbanen door een uitzending van RTV Drenthe. Allebei beginnen ze te glunderen als ze over hun baan vertellen.

Kiers: 'Mijn hoofdtaak is bij Wijkcentrum de Componist. Daar moet ik voor verbinding

‘Ik zit nu een stuk beter in mijn vel’

Op locatie in de wijk vertelt Jongstra wat de basisbaan voor hem betekent.

zorgen in de wijk en moet ik mensen bij de Componist betrekken. Ik ben nu bezig met een ontmoetingstuin. Die heb ik ontworpen en daar zijn we nu al een heel eind mee op weg. Dat is heel gaaf. Ik word geholpen door mensen met beperkingen en psychische klachten. Die leven dan helemaal op en dat is ontzettend leuk. Ik krijg er heel veel energie van.’

Voor Jongstra geldt dat hij afval prikt in de wijk, gereedschap uitleent bij de buurtschuur en ook veel buurtgenoten helpt met hun tuinen: ‘Mensen hebben dan vaak een poos niks aan hun tuin gedaan. Ik noem dat zelf oerwoudtuinen. Het gras kan dan een meter hoog staan. Ik vind het fantastisch om dan te kunnen helpen. Maar het is niet alleen dat ik mensen met de tuin kan helpen. Ik zeg ze ook dat het niet erg is en dat iedereen wel eens een stapje terug moet zetten. Gewoon wat vertrouwen geven, dat vind ik heel mooi. Je ziet ze opbloeien tijdens zo’n gesprek.’

Andere manier van denken

Zelf is Jongstra door de basisbaan ook opgebloeid. Van een kluzenaar die niet meer zijn deur wilde opendoen als er iemand aanbelde, is hij veranderd in een sociale man die praatjes maakt met zijn buurtgenoten en iedereen wil helpen: ‘De baan doet me echt heel erg goed en daardoor zit ik een stuk beter in mijn vel. Ik ben heel erg gegroeid in vergelijking met hoe ik hier ben begonnen. Toen was ik echt een stil muisje. Nu zeggen ze: hou nou eens op met praten!’

Kiers deed voor haar basisbaan veel vrijwilligerswerk maar toch is dit volgens haar heel anders: ‘Ook al deed ik vrijwilligerswerk, ik voelde me doelloos. Nu heb ik wel een doel. Dus ’s ochtends op tijd je bed uit. Je bent bezig. Ik was altijd wel een beetje een einzegänger. Zet me in een hoekje en laat me een kast in elkaar zetten en het is prima. Maar nu heb ik met veel mensen te maken en merk ik hoe leuk ik het vind dat ze me helpen in de tuin. Mijn project met de ontmoetingstuin is geweldig mooi. Het is de bedoeling dat mensen daar straks ook gezellig kunnen zitten en een praatje kunnen maken met elkaar. Leuk plekje in de tuin zoeken en natuurlijk meehelpen. Er wordt ook budgetkoken opgestart. Dan haal je producten uit de tuin om mee te koken. Voor mij is het ook de verantwoordelijkheid die erbij komt kijken. Dat ik me verantwoordelijk voel voor de tuin waar ik mee bezig ben. Dat doet mij heel veel goed.’

Het idee voor de basisbanen komt volgens wethouder Broekema voort uit een andere manier van denken over werk: ‘Het is een omschakeling van dat je als individu helemaal verantwoordelijk bent naar dat we samen ook de verantwoordelijkheid hebben om iemand te helpen. Als het iemand echt niet lukt om passend werk te vinden dan is dat niet de mislukking van die persoon maar van ons als samenleving. Dat is ook echt wat er achter zit en zo voel ik dat ook. Het is een grote frustratie om te constateren dat het bij zoveel mensen nu gewoon niet lukt. Ik vind dat we daar in de politiek verantwoordelijk

voor zijn. Hoe gaan we kijken naar wat er wel kan en wat wel passend is.’

Aandacht maakt het verschil

Eén van de belangrijke redenen waarom het project goed loopt, is de persoonlijke aandacht. Waar je bij een reguliere baan meestal te maken hebt met vaste tijden en takenpakketten, worden de basisbanen afgestemd op wat iemand kan en nodig heeft. Zo kan het prima zijn dat uren worden op- en afgeschaald afhankelijk van hoe het met de persoon gaat. Dit zorgt ervoor dat mensen in de praktijk uiteindelijk sneller groeien en meer kunnen doen, juist omdat ze de ruimte krijgen.

Die menselijke aanpak zie je ook terug in de werkbegeleiding vanuit Vaart Welzijn. Jongstra: ‘Ik heb altijd wel mensen geholpen. Daarom vind ik het soms wel moeilijk om streng te zijn. Als Vaart Welzijn er niet tussen zit dan ben ik iedere avond ook nog bezig in de tuinen van buurtgenoten. Het is de bedoeling dat mensen uiteindelijk zelf de tuin gaan doen. Of dat een buurman of familielid het met regelmaat gaat bijhouden. Mijn grenzen aangeven, dat leer ik nu gelukkig wel steeds beter.’

Voor Kiers gaat dat principe ook op maar dan op een ander vlak: ‘Ik ben iedereen om me heen altijd aan het afremmen. Dan zeg ik dat ze niet te gek moeten doen en om hun gezondheid moeten denken maar dat doe ik voor mezelf niet. Dus ik heb iemand nodig die mij dan terugfluit.’

Kiers laat wethouder Broekema trots de ontmoetingstuin in aanbouw zien.

‘Ik voel me verantwoordelijk, dat doet mij goed’

Antennes in de buurt

Het werk dat Jongstra en Kiers doen, verspreidt zich inmiddels als een olievlek door de wijken. Zo heeft Jongstra ook een signalerende rol als hij rondloopt in de buurt: ‘Als ik zie dat er iets kapot is of ik zie een dode vis in het water liggen, dan laat ik dat weten aan de gemeente zodat het sneller wordt verholpen. Je komt ook mensen tegen die eenzaam zijn en dat geef ik dan ook door zodat er iemand naartoe gaat. Ik vind het leuk dat ik een goede schakel ben. Dat is niet alleen voor mezelf maar dus ook voor de mensen in de wijk.’

Kiers ziet het ook met mensen die nieuw zijn komen wonen in de buurt: ‘Er is een gezin dat komt uit een dorp uit Friesland. Ze wonen nu hier in Assen en ze hebben hier eigenlijk geen contacten. Zij komen nu ook met z’n beiden naar het wijkcentrum. De man heeft ook genoeg lichamelijke problemen maar waar hij kan, wil hij bijdragen. Ook gewoon voor de gezelligheid en om mensen te leren kennen. Dat is een opbrengst van het werk wat ik doe.’

Toekomst voor de basisbaan

De pilot in Assen duurt twee jaar. Daarna beslist de lokale politiek of ze het project structureel willen doorzetten. De gemeenteraad ziet volgens Broekema wel de waarde in: ‘Draagvlak is er lokaal zeker maar ik vind ook wel dat daar een bal ligt bij de landelijke politiek. Het is eigenlijk niet iets wat we als gemeenten zelf kunnen dragen. Het is een eigen politieke keuze geweest om hier extra

in te investeren maar het kost wel echt fors geld. Ik heb de volste overtuiging dat het heel veel meer oplevert maar ik had het veel liever nog groter opgepakt. Er zijn nog heel veel meer mensen voor wie dit ook veel zou kunnen uitmaken. Er ligt een taak voor politiek Den Haag om ervoor te zorgen dat gemeenten niet meer constant moeten bezuinigen en het met minder moeten doen. Dat houdt een keer op.’

Of er de komende jaren wat dat betreft echt iets gaat veranderen betwijfelt Broekema: ‘Als ik nu zie wat er in Den Haag gebeurt

dan weet ik het zo nog niet. Maar ik zie dat er door alle partijen heen steeds meer beweging komt. Dan is het op een gegeven moment ook wel doorpakken en ervoor gaan. Het zou heel mooi zijn als financiering voor basisbanen in het regeerakkoord komt. Als het niet zo is dan hebben we in Assen nu zelf die keuze gemaakt. In maart zijn er weer gemeenteraadsverkiezingen. Het is onze inzet dat die basisbanen blijven, met of zonder Den Haag. Daar wil ik me hard voor maken.’ •

Tekst Xander Topma
Foto's Sjoerd Banga

Tijdens zijn rondjes door de wijk heeft Jongstra ook een signalerende functie.

LILIAN EN PETER OP MBO-TOUR

SP-jongeren maken een tournee langs mbo-scholen om duidelijk te maken dat de SP wél ziet dat het mbo goud waard is. Want daar worden jongeren opgeleid voor het werk dat nu steeds vaker 'cruciaal' genoemd wordt.

DE OKTOBER-ETAPPE voerde de jongeren met Kamerleden Lilian Marijnissen en Peter Kwint naar Aventus, een school voor middelbaar beroepsonderwijs in Apeldoorn (met nevenvestigingen in Deventer en Zutphen). Daar spreken ze met mbo-studenten over de maatschappelijke onderwaardering van cruciale beroepen, de stiefmoederlijke behandeling van het mbo, problemen rond stages en, in vergelijking met het hoger en universitair onderwijs, weinig aandacht in het politieke debat.

Flyers

Lilian en Peter, door haar voor deze gelegenheid geïntroduceerd als 'onze Chef mbo in de Tweede Kamer', worden opgewacht door opvallend veel SP-jongeren, die flyers uitdelen aan passerende mbo'ers, op borden bijhouden wat volgens de studenten zelf de grootste knelpunten zijn en proberen hun leeftijdgenoten politiek bewuster te maken.

'Ik heb extra flyers nodig,' zegt Joeri Baars, die de trein van Zutphen naar Apeldoorn heeft genomen om een helpende hand toe te steken bij de missie van Lilian en Peter.

Showroom

Zoals afgesproken staat Joeri hen op te wachten bij de fietsenstalling achter het station (en vlakbij het schoolgebouw). Lilian zal iets later komen, Joeri loopt samen met Peter naar binnen. Hij zit zelf in de Wajong, woont samen met zijn huisratten in een knus appartement, houdt van gamen met vrienden en is één van die actieve SP'ers in Zutphen. Joeri komt uit ROOD-kringen en is daar kort en bondig over: 'We moeten niet achterom kijken, maar samen doorgaan en strijd voeren voor een rechtvaardig Nederland.' Zo ver als Joeri, als het aankomt op politieke bewustwording, zijn de jongens die een korte gastles van Lilian Marijnissen volgen nog niet, maar de partijleider 'zeg maar Lilian' van de SP opent hen wel de ogen door haar inzet voor het mbo te duiden. Zou Lilian

wel eens eerder in een showroom hebben opgetreden? Ze staat namelijk tegenover een groep autoverkopers in opleiding of in de woorden van de school: studenten in de mobiliteitsbranche.

Uitbuiting

Op deze locatie en tijdens persoonlijke gesprekjes in de centrale hal van Aventus komen de grootste grieven van de mbo-studenten aan het licht: geen of te beperkte stagevergoedingen, een gebrek aan stageplekken, te ingewikkelde overstap van het mbo naar het havo of hbo en soms zelfs uitbuiting van stagiaires. Eén student vertelt dat zijn stagebedrijf hem voor een opdrachtgever liet werken, daarvoor 180 euro per uur incasseerde en hem geen euro uitbetaalde. Een ander laat weten dat hij voor drie gewerkte dagen één dag salaris ontving. 'Het is moeilijk voor ons om rond te komen, omdat je als je stage loopt geen tijd hebt voor een bijbaantje.'

Het is voor kleine werkgevers lastiger is om een stagiair te belonen dan voor de grote ondernemingen. Lilian belooft haar gehoor dat de SP zich sterk zal maken voor een verplichte minimale stagevergoeding. Met hulp van 'een landelijk potje' voor de mkb'ers.

Basisbeurs

Dat mbo'ers dezelfde rechten moeten hebben als studenten in het hoger onderwijs (met betrekking tot bijvoorbeeld kortingspassen en huisvesting), dat ze ook als ze nog geen 18 zijn in aanmerking dienen te komen voor een basisbeurs, dat de torenhoge schoolkosten moeten worden teruggeschroefd en dat kleinschalig onderwijs de voorkeur verdient boven leerfabrieken, dat willen Lilian en Peter ook nog even kwijt.

Daar heeft de SP de afgelopen jaren al haar best voor gedaan en dat mogen ze in het mbo best weten. Te beginnen op Aventus in Apeldoorn.

De opmerking van een toekomstige autodealer over elektrisch rijden en dat heel veel mensen zich dat niet kunnen veroorloven, neemt Lilian Marijnissen ongetwijfeld mee naar Den Haag voor de 'Chef mobiliteit' van de SP. •

Tekst: Robin Bruinsma
Foto's: Joshua Versijde

De mbo-tour is nog niet klaar. Onder andere op 29 oktober in Den Haag en op 5 november in Bergen op Zoom gaat de SP weer voor goud.

LINKSVOOR 'PAS TEVREDEN ALS HEEL DE GEMEENTE ROOD KLEURT'

Vincent Dam (26) woont thuis bij zijn ouders in Meteren, vlakbij Geldermalsen. Vandaar is het maar een kwartiertje met de trein naar Den Bosch, waar hij *Ondernemerschap en management* studeert. Vincent werkt aan het opzetten van een SP-afdeling in Geldermalsen; dat begint met een 'werkgroep' van een aantal leden die aan de slag gaan.

tekst Anne-Marie Mineur
foto Karen Veldkamp

› Wat was je reden om actief te worden bij de SP?

'Veel mensen in mijn omgeving hebben moeite om een sociale huurwoning te krijgen. Sommigen waren daarom gedwongen te verhuizen naar een andere gemeente. Verder zag ik dat de Oost-Europese arbeidsmigranten die hier bij de fruitboeren werken niet goed behandeld worden. Ik heb het zelf ook zien gebeuren toen ik daar werkte. Dan zeggen ze: het busje komt pas op dat tijdstip, dus ook als je nu al klaar bent met werken, moet je toch maar door blijven werken. Wat me ook inspireerde was het boek *Fantoomgroei* van Sander Heijne en Hendrik Noten. Zij tonen aan dat ongelijkheid in Nederland en in heel de wereld steeds groter wordt. Ik dacht: daar wil ik iets aan doen. Ik had wel wat ideeën hoe je mensen zonder eigen kapitaal toch kon helpen om een huis te kopen, maar het belangrijkste is om meer mensen te vinden met wie je kunt samenwerken.'

› Wanneer zijn jullie met de werkgroep aan de slag gegaan?

'Een half jaar geleden heb ik contact gezocht met de regiovertegenwoordiger, Willeke

van Ooijen, en zij heeft me geholpen om de leden te bereiken. We hebben nu een werkgroep van vier jonge mensen en een wat oudere vrouw. We hebben zelfs al twee acties gedaan. Eén was een regionale ov-actie, en voor de landelijke actie over de woningcrisis zijn we langs de deuren gegaan. Niet iedereen wilde met ons praten, maar sommigen waren heel blij dat ze hun verhaal aan ons kwijt konden.'

› Wat is jouw SP-moment?

'De eerste vergadering was een moment dat ik dacht: het kan dus wél, als je ergens je best voor doet. En toen één van de deelnemers zei: ik ken nog iemand die er de volgende vergadering ook bij wil zijn, dacht ik: we zijn naar iets goeds op weg.'

› Wat is je favoriete plekje op de wereld?

'Dat is bij de Heemtuin in Geldermalsen, op een bankje aan de Linge. Daar heb je alles gecombineerd: én de mooie boomgaarden, achter je een mooi park en daar tussenin de Linge.'

RODE
DENKERS

DEEL 3 - PETER KROPOTKIN

MENSEN ZIJN VAN NATURE SOLIDAIR

Kapitalisme zou een goede politiek zijn omdat die zou aansluiten bij de menselijke natuur. Was het immers niet Charles Darwin die aantoonde dat het leven een survival of the fittest is, waarbij de sterksten overleven? Daarom zou het goed zijn om op de markt alle ruimte te laten aan de rijken. Liberalen doen soms een beroep op Darwin, maar hebben van diens filosofie weinig begrepen. Met 'sterkste' (fittest) bedoelde deze bioloog niet het individu maar de soort. De mensheid kan alleen overleven als we samen in staat zijn tot aanpassing aan veranderende omstandigheden.

'Bloeiend verzet': SP-Kamerlid Sandra Beckerman plant samen met de Groningers bloembollen tegen de gaswinning (11 november 2017).

De klimaatverandering drukt ons met de neus op de feiten: het egoïsme van mensen brengt niet alleen grote schade toe aan de samenleving, maar bedreigt zelfs de aarde waarop we leven. We zullen ons gedrag moeten veranderen, als we niet ten onder willen gaan. Maar kan dat? Kunnen al die egoïstische mensen zich wel aanpassen? Juist de mensen kunnen dat, stelde Peter Kropotkin. Bij de meeste dieren én bij mensen is volgens deze Russische revolutionair niet onderlinge strijd maar solidariteit nodig, voor het behoud en de ontwikkeling van de soort.

De filosofie van Kropotkin was populair onder socialisten in ons land, mede door de vertalingen van Domela Nieuwenhuis – die in de vorige aflevering werd besproken. In zijn boek *De twee groote wetten der natuur – Darwin-Kropotkine* (1912) zocht Domela een alternatief voor de 'strijd om het bestaan' zoals Darwin die had beschreven. En die vond hij in de 'onderlinge solidariteit' van Kropotkin, als de natuurlijke toestand voor de mens én voor de natuur: 'Daarom klinkt uit ons heestergewas, bosch, rivier en oceaan den roep tegemoet: Vereenigt U! Pas wederkeerig dienstbetoon toe!'

Mensen zijn bij uitstek afhankelijk van anderen, niemand zou het in z'n eentje lang kunnen uithouden – zeker ook liberalen

niet. Geen andere soort is zo gebonden aan kennisoverdracht, onderlinge arbeidsdeling en politieke organisatie. En dat kan alleen als we niet egoïstisch maar solidair zijn (in 'wederkerig dienstbetoon'). Zonder solidariteit kunnen we als individu niet leven en als soort niet overleven. Dat stemt tot optimisme: we kunnen de toekomst beter maken. Niet door dingen te doen die vreemd voor ons zijn, maar juist door beter te luisteren naar onze natuur.

Darwin is vaak misbruikt. Door liberalen om de marktwerking te promoten en door nationalistten om anderen buiten te sluiten. Mensen zijn van nature solidair. Socialistten weten dat al langer, maar ook liberalen kunnen die gedachte gerust omarmen. Ook Darwin heeft het nooit gehad over het 'recht van de sterkste', maar over de 'strijd om het bestaan'. En hij zag evengoed dat wij die strijd niet kunnen winnen zonder solidariteit. De markt die de rijken bevoordeelt en de tweedeling in de samenleving vergroot is niet natuurlijk. Samenwerken en delen zijn dat wel. •

tekst Ronald van Raak
foto Anjo de Haan

of stuur een brief naar Redactie Tribune •
Snouckaertlaan 70 • 3811 MB Amersfoort

Karl te kort

Het deed mij veel genoegen dat in het septembernummer aandacht werd besteed aan de eerste Rooie Rotzak van formaat, Karl Marx himself. De mededeling "Economen zijn slechte voorspellers" mag wat van mij op een tegeltje. Om W.F. Hermans te parafraseren: als (macro-)economie een wetenschap was, hadden we allang een betere economie. Alleen, waarom was dit schrijfseltje zo kort? Het is bijvoorbeeld heel spijtig dat Das Kapital niet wordt genoemd, maar het communistisch manifest wel. Marx' observaties over de Entfremdung en ontmenselijking — het gevolg van het loskoppelen van productie/dienstverlening (ooit 'arbeid' genoemd) van economische waarde — hadden voor veel lezers een eyeopener kunnen zijn. En goede munitie als in de kroeg de onverdeelde zegeningen van de aandelenmarkt (een Nederlandse uitvinding!) weer eens worden bezongen. Iets minder volkstuinderij en iets meer de basis van ons wereldbeeld lijkt mij een goed uitgangspunt voor een volgend nummer. Ik ben nu al benieuwd wie er dan aan bod komt.

Edo Marinus, Weesp

Puzzelfrustratie: sorry!

In het vorige nummer is de jubileumpuzzel niet volledig weergegeven. Het oplossingsblok ontbrak! Puzzelaars die de online-Tribune lezen, vonden het blok wel (daar konden we de fout nog herstellen). Voor de rest van de puzzelaars die niet snaptten waarom ze de puzzel niet konden oplossen: hierbij alsnog het oplossingsblok. Niet kijken onderaan de volgende pagina, want daar staat de oplossing al!

Oplossingsdiagram

Visitekaartje

A	F		C	G		E	K	J	H
		I	M	B	L	D			

Het beroep is:

DOORLOPENDE MACHTING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB
 land : Nederland
 woonplaats: Amersfoort
 incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk :
 betaling :
 machtiging (in te vullen door SP):
 reden : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum)
  € 7,50
  € 10,00
  € 12,50
  € 15,00
 anders: € _____

naam : _____

roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v _____

adres + huisnr : _____

postcode : _____ woonplaats: _____

land : _____ geboortedatum: _____

email : _____

telefoon : _____ mobiel: _____

IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____
* geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)

plaats en datum : _____

handtekening : _____

Tribune november 2021

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar: SP - Ledensadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoonje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

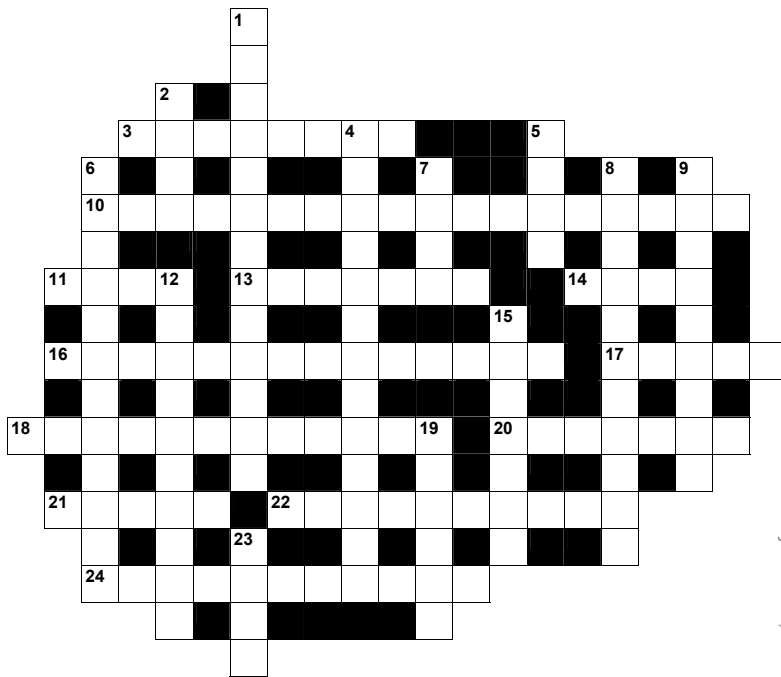
CRYPTOGRAM

Horizontaal

3 Erotisch enkeltje? Daar zit muziek in. (8) - 10 Is al gearresteerd, en toch nog klappen gekregen. (2,2,6,8) - 11 Goedkope lectuur is gemaakt van goedkope houtbrij. (4) - 13 Alleen ónze heilige vloeistof wordt in de kerk gesprenkeld. (7) - 14 Platzak? Dan geen objectief. (4) - 16 Hier stoppen dieseltreinen om te tanken. (14) - 17 Chef van het lichaam. (5)
 18 Eén tree de ladder op? Da's geen professionele lichaamsbeweging. (12)
 20 Wordt geserveerd bij thee(visite). (7) - 21 Schijnt niet veel te wegen. (5)
 22 Frequentie van de branding. (10) - 24 Worden (bijv.) uitgesproken als 'Veel succes!' of 'Toitotoi!'. (11)

Verticaal

1 Nieuw huis betrokken? Er staan nog (andere) huisgeesten geregistreerd. (13)
 2 Klaar, en circelvormig. (4) - 4 Streven op het voetbalveld: duurzame wedstrijdbenodigdheden. (13) - 5 Rustig deel van de woestijn. (4)
 6 Pas geboren vis, en nu al geserveerd (met uitjes). (6,6) - 7 Onder dit lichaamsdeel heb je de kunst te pakken. (4) - 8 De verbanden tussen 'galg', 'collectief' en 'opgeknoopt'. (11 en 5,6) - 9 Dit deel van het bestek is ook lekker. (9) - 12 Assisteert u bij dit cryptogram. (10) - 15 Mazzelend achterwerk. (7) - 19 Doet een slim paard (of ook kameel) al lopend. (6)
 23 Keurmeester is fortuinlijk, wanneer in de war. (4)

Henry en Lucas, © FLW 2021

BEELDSPRAAK

Hints

- 1-1 Nee! Niet weer het corps! (-b; +s)
- 1-2 Te zacht? Dan beter maar niet de politiek in. (j+; -i)
- 1-3 Feestelijke cijfers. (-i; e=dri; +kt)
- 1-4 In eerlijke politiek krijg je er boter bij. (-v)
- 1-5 Sommige kabinetsleden hebben 9 levens. (k=d)
- 1-6 Hierop rondrijden leverde ook Dries Van Agt al aardig wat stemmen op. (f=n; -s)
- 2-1 In onze SP smijten we d'r mee! (-t; a=d)
- 2-2 Zou die jeugd niet beter communiceren zonder zo'n ding op zak? (m=j; -s)
- 2-3 Net als het formatieproces: om te huilen... (u=n; +et)
- 2-4 €, £, ¥ of Bitcoin: het blijft .... (l=re)
- 2-5 Een wijs burger laat zich dit niet aannaaien. (o=w; +dt)
- 2-6 Pieter Omtzigt zal zich er wel een paar uitgetrokken hebben... (h=m)
- 3-1 Toch beter een lieve dan een rotte. (-t; a=d)
- 3-2 Is Sylvana Simons de eerste? (-bi; +e)
- 3-3 Mona Keizer werd op staande .... ontslagen. (vo=ni)
- 3-4 Wat? Bestaan die dingen nog? Mooie nostalgie! (ra=u)
- 3-5 Niet te vergelijken met appels. (z+; p=w; r=mm)

Opdracht:

In beeldspraak zitten elementen van o.a. rebus en crypto die tezamen de oplossing geven: een citaat van een bekend (oud-)politicus. Destilleer met (of zonder) hulp van de Hints de juiste woorden uit de tabel met plaatjes. Hiervoor gebruikt u de aanwijzingen die tussen haakjes staan. Meerdere aanwijzingen worden gescheiden door een ' ; ' puntkomma. Voorbeeld: als de afbeelding (van een) 'huis' is, en achter de hint staat: (h=b) dan is het woord 'buis'. ☺ betekent: omdraaien. Veel hints hebben met politiek te maken. De 17 woorden van de citaat-oplossing kunt u naar de redactie sturen. Graag citaat én geciteerde. Veel puzzelplezier.

OPLOSSING 50 SHADES OF RED

Horizontaal

1) Steno (s) 3) BW 4) Communisme 11) Rookworsten 12) TI 13) Nee 15) AR (Anti-Revolutionairen) 16) Idool (s) 17) Oud Nieuws 20) Ramptoerist 22) RIAGG 25) Kamervoorzitter 28) Motto 29) Neo (s) 30) Wereld (s) 31) Dagdromers (s) 32) SP 33) RaRa 34) Rede 36) Eden 39) De Zonnestaat (s) 42) Fractie leider 43) Harmen.

Verticaal

1) Ons Program 2) Spanning 3) Bureaublad 5) WAO (s) 6) Marx 7) Nota 8) Sun 9) Salon (s) 10) Ministerschap 14) Monist 16) Loeki 18) Aad (s) 19) Dag van de Arbeid 21) Proudhon 23) GFT 24) Demonstratie 26) Zweedse 27) Themazender 35) H(o)ng(e)r 37) DDR 38) NRC 40) Abe 41) ZKH.

OPLOSSING VISITEKAARTJE

De winnaar van de oktoberpuzzel is Jelle Boonstra uit Leeuwarden.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 17 november naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl. Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

